

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 20 D. Letno 240 D.
Oglasi: enostopna in vrsta za
enkrat 50 para, večkrat popust

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 360.
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44.
se ne vračajo.
je priložiti znanje
odgovor.
Ljubljana.

Splošna debata o volilnem zakonu.

VLADINA UTEMELJITEV: NAČRT ODPRAVLJA MALE STRANKE,
DELA VNA SKUPŠČINA POTREBUJE VELIKE STRANKE.

Beograd, 17. jun. (Izv.) Danes dopoldne se je vršila plenarna seja zakonodajnega odbora, na kateri so razpravljali o načrtu volilnega zakona. Seja je prešla k generalni debati, v kateri je povzel besedo Ljuba Jovanović, ki je poudarjal vse momente, kateri so napotili vlado, da je odobrila ta zakonski načrt. Seja se je popoldne nadaljevala. — Ob 4.30 se je seja nadaljevala. Posl. Stjepan Barič (Jugoslovanski klub) pravi, da ne more razumeti, kako je mogla vlada predložiti načrt o volilnem zakonu, ko mu nasprotuje večina demokratskega kluba. S tem zakonom ako bo sprejet, pridobije radikalci in tuji elementi. — Minister za notranje stvari dr. Voja Marinković pravi, da se s tem volilnim zakonom forsira grupacija posameznih strank v narodu samem, ne pa šele v narodni skupščini. Na volišču se bodo male stranke združile v glavnih vprašanjih in bodo tako stopile pred narod in v parlament. Posledica tega volilnega sistema bo, da bo vodstva posameznih strank prisilili, da se združijo v večje stranke. (Govor ministra ponovno prekinja z medključki posl. Etbina Kristana (socialist). Ta volilni zakon, veli minister, je uspeh sporazuma, ki se je dosegel s popuščanjem ene in druge stranke. Bil je že skrajni čas, da dobi naša država volilni zakon, ako hočemo imeti narodno parlamentarno vlado in ne oligarhijo. V podrobnostih se more

načrt volilnega zakona še v eni ali drugi točki izpremeniti. (Posl. Kristan: »Za to je že prepozno!«) — Posl. Miloš Moskovljević (zemljoradnik) pravi, da se najprej pripušča do besede opozicija, potem šele večina. V splošnem potrjuje stališče, ki ga je že prej naglašal posl. Lazić. — Posl. Nastan Petrović (radikalec) se zavzema za predloženi volilni zakon in pravi, da so male stranke nevarnost za red in delo v narodni skupščini. Zdrave razmere so le mogoče, ako pridejo v narodno skupščino velike stranke, kajti le od teh se more pričakovati uspešno pozitivno delo. — Demokrat Pavle Čubrović meni, da ta volilni sistem kandidiranja v okrožjih olajša cepljenje skupin. Predloženi volilni zakon favorizira tudi narodne manjšine, in v tem je treba videti njegovo slabo stran. Njegova dobra stran tiči le v tem, da pride večje število volilcev k volilnim skrinjicam. Glede količnika pravi, da je prestrog. — Minister za izenačenje zakonov Marko Trifković zavrača posamezne pomisleke in veli, da so D'Hontov volilni sistem opustile že tudi druge demokratske države. Ne more razumeti, zakaj splošno imenujejo našo državo reakcionarno, ako dela le isto, kar so storile tudi druge države. Naglašja, da nosi za ta volilni zakon vso odgovornost vlada. Ako bo škodljiv, bo odgovorna zanj le vlada in ne opozicija.

Izjava in eksodus opozicije.

OPOZICIJONALNA KRITIKA: PO VLADINEM NAČRTU POSTANEJO
MANJINE V NARODU VEČINE V SKUPŠČINI. OPOZICIJA PRETI Z
BOJKOTOM PARLAMENTA.

Nato se debata zaključila. Besedo dobi zemljoradnik Jovanović, ki poda v imenu vse opozicije naslednjo izjavo: »V imenu zemljoradniške stranke, jugoslovanske ljudske stranke, socialistične stranke, republikancev in narodnih socialistov smatra opozicija načrt volilnega zakona, kakor ga je predložila vlada in kakor ga namerava sprejeti zakonodajni odbor, kot napad na demokracijo naše države. Volilni zakon ojača nesorazmerno gotove politične skupine in šibi ostale. Na ta način utegne priti do tega, da postanejo manjšine v narodu večine v narodni skupščini. Po tem zakonu velik del naroda ne bo prišel v parlamentu do pravega izraza in ne bo imel nobenega vpliva na potek politike in uprave države. Po našem mnenju bo posledica tega volilnega zakona nenaravno ojačanje in favoriziranje elementov, ki v resnici ne predstavljajo večine v posameznih pokrajinah države, ker se bodo ti elementi ravno vsled določb tega zakona obrnili kompaktno proti narodnim elementom, organiziranim po strankah in bodo postali večina. Kako škodljivo je to za velike interese države in demokracije, bo uvidel tudi vsak politični diletant. Mi smatramo, da mora biti v narodni skupščini zastopana vsaka stranka in vsako soc. gibanje sorazmerno po svoji moči v ljudstvu. Le oni volilni sistem, ki to omogoča, more služiti velikim interesom demokracije

in narodne države. Zaradi tega predlagajo opozicionalne stranke, naj se predloženi načrt volilnega zakona vrne pododseku, da ga nanovo predela in da ga prilagodi tem načelom. Ako pa bi večina ostala gluha za naše zahteve in bi predloženi načrt sprejela kot podlago za podrobno debato, potem izjavljajo zastopniki opozicije v tem odboru: 1. Zastopniki opozicije se ne bodo več udeleževali delovanja in sprejetja takega volilnega zakona. Prepuščajo vladi in večini odgovornost za tako slab zakon. 2. Zastopniki opozicije izjavljajo tudi, da bodo napram vladi in večini z ozirom na ta atentat na demokracijo in interese države revidirali svojo dosedanja taktika v pogledu parlamentarnega delovanja. Ako sprejme vlada in večina ta volilni zakon, vsilita s tem opoziciji dolžnost, da dokaže z vsemi razpoložljivimi sredstvi narodu, da ne nosi nobene odgovornosti za usode polne posledice tega volilnega zakona. — Nato preide zakonodajni odbor na glasovanje o tem predlogu opozicije, naj se načrt volilnega zakona vrne pododseku. Zanj glasuje manjšina, ki nato vstane in zapusti dvorano. — Zakonodajni odbor sprejme nato predloženi načrt v splošnem z 21 proti 8 glasovom, t. j. onih poslancev, ki so zapustili dvorano. Predsednik naznanja, da je zakonski načrt sprejet v načelu in zaključil se ob 7. uri zvečer. — Prihodnja seja je v ponedeljek.

Ugodna izjava Zanelle o Reki.

Kraljevice, 17. jun. (Izv.) Predvčeršnjim je dospel semkaj predsednik reške vlade dr. Rihard Zanelle in izjavil reškim odposlancem pri sestanku, da se boj bliža koncu in da pride do skorajšnje in srečne zmagave. V kratkem bo ratificiran dogovor med Jugoslavijo in Italijo. Pet dni nato bo izpraznjena tretja cona v Dalmaciji. Potem se sestavi posebna komisija, obstoječa iz Jugoslovancev in Italijanov, ki bo uredila ostale tekoče posle in izročila Reko v oblast zakoniti konstituenti in vladi. Za to delo bo potrebno približno šest tednov. Rečani so to izjavo pozdravili z velikim odobravanjem in veseljem. Včeraj in danes je dr. Zanelle poročal o svojem delovanju, zlasti pa o svojem nastopanju v Santi Margheriti.

ZOPETNI FAŠISTOVSKI TEROR NA REKI.

Kraljevice, 17. jun. (Izv.) Protest Zanelle ministrskemu predsedniku Pašiću in De Facti radi terorja fašistov na Reki je žal od dne do dne

bolj upravičen. Predvčeršnjim je voditelj fašistov Crall s silo pregnal iz uradnih prostorov več železniških nameščencev, ker so bili pristaši Zanelle. Pred kratkim so fašisti pregnali s parnika »Hrvat«, ki je last Jadranske plovitve, a rekviriran, vse Hrvat. Na njih mesto so postavili svoje privržence. Profesorja Suškovića so tako prepeleli, da so ga morali prepeljati v bolnico. Fašisti izvajajo hišne preiskave, ne da bi bili v to upravičeni. Z vseh krajev poročajo o fašistovskih nasiljih. Prebivalstvo nestrpno pričakuje in upa, da bo temu nasilju kmalu konec, ker je italijanska vlada fašiste pozvala, naj v narodnih interesih prenehajo z boji na Reki. Predvčeršnjim je namreč priobčila »Vedetta« značilen članek, v katerem poziva svoje ljudi, naj opuste dosedanje gonje in naj se skušajo brzditi, ker se je pač treba ukloniti trdemu zakonu potrebnosti. Akcija posameznikov bi bila nes pametno početje. Italija mora sedaj braniti italijanstvo na Reki in ako se ji to ne posreči, nastopijo zopet fašisti.

DEMOKRATSKI KLUB O PRE-OSNOVI VLADE.

Beograd, 17. jun. (Izv.) Danes popoldne je imel demokratski klub sejo, na kateri je razpravljalo o preosnovi vlade.

KOMBINACIJE O PREOSNOVI VLADE.

Beograd, 17. jun. (Izv.) Danes po Beogradu že krožile razne kombinacije o novi vladi, ki se mora presnoviti. Po teh vestih, ki se črpajo iz raznih virov, bo ministrski svet sprejel ostavko muslimanskih ministrov Vilovića in Omerovića. Od stališča Maglajičeve skupine jugoslovanske muslimanske organizacije do vlade bo odvisno, ali bo ta skupina obdržala v vladi eno listnico. Menijo namreč, da ta skupina po svojem številu poslancev ne more imeti dveh ministrov. Nocoj so krožile govorice, da pride na mesto dr. Žerjava, ako bo njegova ostavka sprejeta, v ministrstvo za socialno politiko dr. Krstelj, ministrstvo za vere pa bi v tem slučaju prevzel demokrat Ljuba Davidović.

PAŠIĆ POJDE NA BLEJ.

Beograd, 17. jun. (Izv.) Kakor se doznava iz vladnih krogov, so zdravniki nasvetovali ministrskemu predsedniku Pašiću, naj se poda zopet na lečenje. Njegova soproga in hčerka že bivata na Bledu.

DR. NOVAČANOVA »NOVA VAS« USTAVLJENA.

Celje, 17. jun. (Izv.) Državno pravdnštvo je na podlagi včerajšnjega sklepa ustavilo nadalnje izhajanje lista »Nova Vas«, glasila slovenske republikanske stranke, ki ga urejuje dr. Novačan. List je bil ustavljen zaradi protidržavne pisave zadnjih tednov.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Beograd, 17. jun. (Izv.) Ministrski svet je imel danes sejo, ki je trajala od 10. do polne. Minister za notranje stvari dr. Marinković je poročal o notranjem položaju države. Nato so razpravljali o tekočih zadevah. Minister za poljedelstvo Pašić je poročal o zakonih glede ribolova, organizacije poljedelstva in osebnih kreditov poljedelcem, kakor tudi o preprečenju razširjenja živinske kuge. Poročal je tudi o organizaciji živnozdravništva. Na prihodnji seji ministrskega sveta bo izvoljen poseben komite ministrov, ki naj prouči vse te kane.

POTRJENA SMRTNA OBSODBA NAD ATENTATORJEM STEJICEM.

Beograd, 17. jun. (Izv.) Kakor je znano, je kasacijsko sodišče potrdilo smrtno obsodbo nad atentatorjem Stejićem. Zagovorniki obsojenega Stejića so sklenili, da se nocoj odpeljejo na Blej in zaprosijo kralja za pomilostitve.

BOLGARIJA ZAHTEVA OMEJITEV PLAČILNIH OBVEZ.

Sofija, 17. jun. (Izv.) Bolgarski ministrski predsednik Stambolijski je v poslanski zbornici poročal o inozemski politiki bolgarske vlade in je poudarjal glede obnovitve, da je na vsak način potrebna omejitev plačilnih obveznosti. Bolgariji ni mogoče plačati niti dela svojih dolgov. Iz tega razloga zahteva znižanje reparacijskih plačil. Bolgarija hoče lojalno zadostiti obveznostim, katere ji nalaga mirovna pogodba. Pričakovala pa je pri tem pomoči, ne pa smrtne obsodbe. Nato je ministrski predsednik zavrnil govorice o dogovoru med Bolgarijo in sovjetsko Rusijo.

HAŠKA KONFERENCA.

London, 17. jun. (zv.) Reuterjev urad poroča iz Haaga: Merodajni činitelj zro z zadostjenjem na delstvo, da ni izrazila nobena država svoje želje, da bi bila zastopana v ruski komisiji. Zanimanje, ki se kaže za konferenco, je izredno veliko.

RUSKI KOMISAR ZINOVJEV OBDOLEŽEN PONEVERBE.

London, 17. jun. (Izv.) Kakor poroča »Morning Post«, je ruski komunistični centralni odbor v svoji zadnji seji pozval Zinovjeva, naj se opraviči glede stroškov za rusko propagando. Očitno so mu, da si je prilastil 30 milijonov zlatih rubljev.

Sedaj naj se prepusti ostalo italijanski vladi. Reka se mora rešiti v gospodarskem oziru, da se mesto dvigne. Na ta članek opira reško prebivalstvo svoje upanje, da se mu bliža dan osvoboditve.

Zunanja politika.

Sedaj, ko gre za to, da se sklene jugoslovansko-poljsku trgovinsko pogodbo, ne moremo zamolčati pomislekov, ki jih imamo proti zunanji politiki takozvane Male antante s Poljsko vred v obče in proti naši zunanji politiki specialno.

Vse države Male antante imajo skupno to, da težijo na takih točkah, ki ovirajo ekspanzijo velikih držav, ali, kar je še hujše, da so si prilastile nekatere med njimi ozemlja velikih držav, ki jih ne bodo zahtevale nazaj samo tako dolgo, dokler se ne bodo čutile dovolj — močne! To je eno.

Drugo nič manj važno dejstvo pa je to: države Male antante so tako raztresene, da je skupna vojaška akcija v kritičnem trenutku iluzorna. Pa recimo, da je skupen nastop mogoč: vsa mala antanta skupaj ni kos eni velesili, kaj še-le kakšni zvezi velesil.

Na katero zvezo mislimo tukaj, ni težko uganiti: to je zveza Rusije in Nemčije, vsled katere si danes precej belijo glave v Parizu — London in Rim pa bi najraje spravila vse difference z Rusijo in Nemčijo s sveta.

Rusko-nemška zveza je takt, s katerim moramo računati in se mu prilagoditi mi — ne Rusi in Nemci! In če ta zveza danes še ne pomeni ničesar, bo preveč pomenila — jutri!

Težo te zveze bo občutila predvsem mala antanta: Poljska, Rumunija, Čehoslovaška in mi, kajti poleg drugega so bile male države vedno denar, s katerim so si plačevale velesile svoje račune.

To ni lepa perspektiva za nobenega patrijota, razen tistega, ki meni, da se mora voditi politika tako, da bo v prid njegovemu sorodstvu in eventualno še njegovi stranki. Žalibog se zdi, da je pri nas še precej takih patrijotov, in kar je še hujše: da imajo ti patrijoti vpliv na politiko.

Kajti kako naj si razložimo drugače neverjetno dejstvo, da pošilja naša vlada na mesto ljudi, ki bi se trudili za čim najožjo zvezo s Sofijo — ultimate! Ali naj bo to nemška »Politik der starken Hand«, ki je imela nekoliko več upravičenosti kot pri nas — pa ji vendar ni bilo dano, da bi bila praznovala svojo petdesetletnico?

In vendar ni za nas nobenega drugega izhoda kot naslonitev na Bolgarijo in Rusijo. In čim preje to storimo, tem bolje. Seveda ne smemo misliti, da bo Rusija nas iskala — ampak mi moramo njo. Tudi je po našem mnenju nam bolj potrebno prijateljstvo Bolgarije kot pa obratno. Resnica mogoče ni vesela za marsikatero uho, vsled tega pa vendar ne neha biti resnica.

Naš zunanji urad bi moral smatrati za svojo prvo in glavno nalogo, poleg katere so vse druge podrejenega pomena: doseči čim preje (to bi moralo biti že zdavnaj doseženo!) zvezo z Bolgarijo in na to z Rusijo. In vsakemu, kdor bi hotel stopiti z nami v zvezo, bi moral potem odgovoriti naš zunanji minister, kakor je odgovoril Bismarck Italiji, da pelje pot v Berlin skozi Dunaj: »Pot v Beograd vodi preko Moskve«. Le pod zaščito Rusije bomo kolikortoliko varni, tudi ko bo stal nemški vojak — na Koroškem!

Zeta.

Otvoritev zagrebškega velesejma.

GOSPODARSKA VAŽNOST VELESEJMA ZA DRŽAVO. NJEGOVA
VEZ DO INOSTRANSKIH PRIJATELJEV.

Zagreb, 17. jun. (Izv.) Danes ob enajstih dopoldne se je vršila slovesna otvoritev zagrebškega velesejma. Otvoritvi so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblastev, kakor tudi odposlanci mnogobrojnih gospodarskih korporacij. Prvi je govoril predsednik zagrebškega velesejma Josip Radković, ki je orisal stremljenje zagrebškega mesta, da najde s to ustanovo novo pot do zdravega gospodarskega razvoja našega naroda. Po njegovem govoru je podpredsednik dr. Oton Franjež pozdravil zastopnike inozemskih držav in korporacij. V svojem govoru je izrazil nado, da bo zagrebški velesejem trdna vez med našo državo in našimi inozemskimi prijatelji. Zastopnik ministra trgovine in čestital mestu na njegovi uspešni prireditvi. Kakor je omenjal, je že predlagal, naj vlada to ustanovo čim izdatneje podpira, uvideva pa, da je dosedanja pomoč premajhna. Ta vele-

sejem ima nalogo, ustvariti najtrdnjše sredstvo za vzpostavitev normalnih gospodarskih odnošajev v vseh delih naše države. Nadalje je minister čestital prireditvi in dejal, naj vztraja še nadalje na svojem potu, ki vodi do zdravega gospodarskega razvoja in urejenega gospodarskega življenja. Francoski trgovinski ataše Alfonse Murat je v kratkem govoru čestital zagrebškemu mestu radi te prireditve, ki je veličastna manifestacija našega gospodarskega življenja in ki vodi do urejenih odnošajev do gospodarsko jaknega in konsolidiranega inozemstva. Predsednik praškega velesejma Chmel je poudarjal, da se danes veseli ves čehoslovaški narod radi gospodarskega napredka Jugoslavije. Avstrijski opravniki poslov Maks Hoffinger je želel prireditvi, naj bi uspevala in napredovala. Nato so si gostje ogledali velesejem.

FILM O KRALJEVI POROKI.

Beograd, 17. jun. (Izv.) Današnja »Politika« javlja, da je policija na zahtevo invalidske organizacije prepovedala predvajanje filma o kraljevi poroki, ker je film, kakor se zatrjuje, brez vednosti imenovane organizacije prišel v roke zagrebških in dunajskih židov. Film bi se bil moral izročiti invalidski organizaciji, katera bi ga bila odstopila vsem beograjskim bioskopom.

VELIKA LADJSKA NESREČA V HAMBURGU.

Hamburg, 17. jun. (Izv.) V tujakšnem pristanišču se je danes pripetila velika ladijska nesreča. Ko je parnik »Alvarez«, last Brazilskega Lloydja, ki so ga osem dni popravljali v ladjenici, zapustil tok, se je prevrnil in v par sekundah potopil. Vsi delavci, ki so bili na krovu, so poskakali v vodo, toda vrtnice jih je večinoma pogotnil. Število rešenih znaša 112. 18 delavcev, ki so izgubili zavest, so zopet prišli k življenju. Pri reševanju je enemu delavcu odbilo desno roko. En del ladje je začel goreti, pa so ogenj kmalu ugasnili. Nekaj neevropskih ladijskih natakarijev so našli mrtve. Doslej pogrešajo enajst delavcev. Koliko ljudi se je ponesrečilo, se doslej še ni dalo dognati. Tudi številno ranjenecv še ni ugotovljeno.

KRALJEVI PRINCI V INOSTRANSTVU.

Beograd, 17. jun. (Izv.) Kakor poroča »Politika«, se z nocojšnjim simpleksom odpeljeta iz Beograda princ Arzen v Pariz, a princezinja Jelena na Angleško.

ALBANSKI NAPADLI ITAL. POŠTNI URAD.

Pariz, 17. jun. (Izv.) Kakor poroča italijanski listi, so albanski vojak v navzočnosti albanskih dostojanstvenikov napadli italijanski poštni urad v Skadru. Albansko orožništvo je aretiralo tolmača na italijanskem konzulatu, češ, da se je udeleževal političnih igrig.

POŽAR V TRŽAŠKI LUKI.

Rim, 17. jun. (Izv.) Snoci se je v tržaški luki vnel parnik »Gisinnicola«, last Tržaškega Lloydja. Škoda je znatna.

Curih, 17. jun. (Izv.) Berlin 1.63, Newyork 526.25, London 23.44, Pariz 45.925, Praga 10.05, Budimpešta 0.525, Zagreb 1.80, Bukarešta 3.50, Varšava 0.12125, Dunaj 0.03, avstrijske krome 0.0325.

Berlin, 17. jun. (Izv.) Dunaj 2.033, Budimpešta 33.70, Milan 1602.95, Praga 622.20, London 1433.20, Newyork 321.59, Curih 6112.35.

Zagreb, 17. jun. (Izv.) Danes bomo ni poslalovala.

Dr. Zlindra.

Novine poročajo, da se v kratkem vrne v domovino dr. Šusteršič. Ob tej vesti se nam vzbujajo spomin na neko epizodo iz političnega življenja tega moža, ki je svojčas vzbudila velikkansko senzacijo in ki jo menda on sam šteje med najžalostnejše dogodke svoje tudi klicer burne prošlosti.

Pred kakimi dvajsetimi leti, ko je bila Kranjska kmetijska družba še v naprednih rokah, je ista oddajala svojim članom Tomažev Zlindro (umetno kunojlo) po cenah, ki so bile nižje nego navadne prekupovalne. Mogla je to delati, ker je na veliko nakupovala in prejemala tudi precejšnjo državno podporo. Naenkrat ponuja klerikalna Gospodarska Zveza Zlindro po še nižjih cenah in ves klerikalni tabor napada Kmetijsko družbo, da vključ vladni podpori dražje prodaja. V Kmetijski družbi so si razbijali glave, kako more Gospodarska Zveza ceneje prodajati, akoravno nima vladne podpore. Klerikalni listi so vedno huje napadali in pisali o oduševstvu, korupciji itd. Naposled se je tajna odkrila: Dr. Šusteršič je iz neznanih fondov Gospodarski Zvezi poravnal izgubo. Lahko si je misliti, kako se je vsa poštena javnost zgražala nad to politično lopovščino dr. Šusteršiča, kateremu je bilo takoj dano ime dr. Zlindra. Glas o tej aferi je segel do Dunaja, kjer je posl. Franko Stein v javni seji poslanske zbornice dr. Šusteršiču zabrusil v oči častni naslov dr. Zlindra. Dr. Šusteršič je v smislu poslovnika zahteval, da se skliče »grajalni odsek«. Vkljub temu, da je Šusteršič tistokrat spadal k vladni večini, se je vendar takoj pokazalo, da se Steinu graja ne izreče, ker so se vsi pošteni elementi zgražali nad Šusteršičovo lopovščino.

Šusteršič je postal od dne do dne bolj razburjen; pred glasovanjem v zbornici je tekal od poslanca do poslanca in jih rotil, naj vendar glasujejo za grajo, četudi v najmilejši obliki, češ, sicer je on moralno uničen in se mora ustreliti. Vkljub vsemu pa je večina v parlamentu odrekla Šusteršiču vsako zadoščenje. On se seveda ni ustreli, niti mandata ni položil, pač pa je njegova stranka sama, čez nekaj let, nad njim izrekla uničujočo razsodbo.

In ta mož se vrne sedaj k nam in to ravno v momentu, ko je po Gagliardijevih odkritjih dokazano, kako je Šusteršič s Franki in Sachsli rovaril proti naši državi in jih vodil k Karlu žalostnega spomina.

A njegove vrnitve se danes veselijo — in nekateri trdijo, da so jo omogočili — ravno tisti, ki so se kot dijaki najbolj zgražali nad nemoralnim počenjanjem Dr. Zlindre.

Toda temu se ni treba čuditi: saj stoji njihova morala na isti stopnji kakor Šusteršičeva; saj imajo tudi oni ožindrane roke. Le zamislimo se za eno, za poldrugo leto nazaj. Vsed vedno naraščajočih cen papirja in tiskarskih stroškov so bili drugi ljubljanski listi prisiljeni večkrat zvišati naročnino; le »Jutro« je svojo prodajno ceno držal neverjetno nizko. »Mladinska« gospoda pa se je s pravo Šusteršičevo hinavščino rogala drugim listom, češ, da »Jutro« vkljub temu, da nima nikake podpore, ni treba zvišati naročnine, ker prav dobro izhaja z dotedanjo nizko.

Tudi v tem slučaju se je vse čudilo, kako more »Jutro« vkljub velikim stroškom ob nizki naročnini izhajati. Sedaj vemo, kako je to bilo mogoče: našel je zopet nek Dr. Zlindra, ki je globoko segal v blagajno »Jadranske banke« in na fingirane kredite pod izmišljenimi imeni zajemal potreben denar, da pokriva milijonske »Jutrove« deficite. Kakor pa je imel dr. Zlindra smolo, tako jo je imel tudi njegov posnemalec, Dr. Žerjav, ki si je, da bo ne sreča in ironija še večja, za pomočnika tam izbral smolo (alias Dr. Brezigarja).

Kakor dr. Šusteršič, tako seveda tudi dr. Žerjav ni izvajal posledic iz svoje smole, temveč sprejema celo zaupnice od ljudi, ki se svojčas niso mogli dovolj zgražati nad dr. Zlindro. Zlostnost za naš narod, da te zaupnice izreka ravno mlajša, takozvana napredna inteligencija! Pa naj si ti gospodje ne delajo nikakih iluzij: Kakor je dr. Zlindro doletela zasluzena usoda, tako ista prav gotovo zadene tudi osmoljene mladine, kajti naš narod je v svojem jedru pošten in prav gotovo obračuna ravno tako s smolo, kakor je obračunal s Zlindro.

Zavod za slepe v Ljubljani priredi s svojimi golenci v ponedeljek 19. junija ob 20. v Filharmonični dvorani javno produkcijo. Prijatelji in dobrotniki slepih, udeležite se polnočevinske produkcije! Prepričate se sami o lastnotvornosti in življenjskih silah naših golencev! Pokažite jim z obilnimi prispevki svoje sočutje v dejanju! Cisti dobitek je namenjen za praznko bodočega zaseda za slepe, ki po njem tako željno hrepeni slepeča duša. Plati luxi da, pri čem jim luč v njihovi temi, žrtvujte, kar je vaša moč, da čimprej postavimo slepi deci nov dom, najlepši pomnik na kraljevo poroko. Vstopnice dobite v predprodaji v tobačni trafiki v Prešernovi ulici nasproti pošte, na večer produkcije pa pri vходу v koncertno dvorano.

Po zagrebških dogodkih.

Ker dobivamo še vedno razne dopise, ki temelje po večini na napačnih alarmantnih vesteh iz Zagreba, pričujemo sledeči dopis našega prijatelja iz Zagreba, o katerem smo brez vsacega dvoma, da je gledal zagrebške dogodke brez strasti in da nam o njih objektivno poroča. Pismo se glasi:

Zagreb, 15. jun. 1922.

Poročanje ljubljanskih, posebno pa beograjskih listov o zadnjih dogodkih v Zagrebu so deloma popačeni, deloma pa tako tendenciozno zaviti da smatram za svojo dolžnost, da slovensko javnost preko »Jugoslavije« objektivno informiram o poteku stvari. Kot podlaga za poročilo mi služi osebno opazovanje, ki ga prav gotovo ni motila kaka strankarska strast — saj veste, da ne pripadam nobeni politični stranki — in pa poročila tukajšnje »Slobodne Tribune« ki je edina objektivno poročala o poteku dogodkov, njihovih vzrokih in posledicah.

Vsi treznomisli ljudje v Zagrebu, katerim ne kali misli strankarski šovinizem, so si danes edini v tem, da zadene krivda za žalostne dogodke zadnjih dni obe strani, tako blokaške voditelji kot kreature vladnega režima. Oboji škodujejo v enaki meri interesom Zagreba in Hrvatske, s tem pa tudi ideji drž. in narodnega edinstva. Na tem ne spremeni popolnoma ničesar, da sedaj obe strani zavijate jasne resnice in skušate naprtiti krivdo druga drugi.

Tako na primer trdi vse blokaško časopisje, da je bil zlet zagrebške sokolske župe zanalasč prirejen na dan proslave spomina Starčevića. To je gola izmišljotina. Dan župnega zleta je bil določen že pred tremi meseci, torej še predno se je Sokol na hrvatskem končnoveljavno cepil na »Hrvatskega« in »Jugoslavskega«. Smešna je torej trditev, da je bil zlet prirejen samo v to svrhu, da paralizira hrvatsko manifestacijo, za katero še pred dobrim tednom nikdo vedel ni in ki je bila predvsem zamišljena kot demonstracija proti napadu na hrvatskega Sokola na Plitvicah.

Ravnatoko sramoten je bil seveda tudi napad na hrvatskega Sokola ob priliki njegovega izleta na Plitvice. Predvsem je sramotno-surovo napadati ženske in otroke, na drugi strani pa taki napadi silno diskreditirajo tudi kraj sam, ki mora kot letovišče privlačevati izletnike brez razlike na njihovo strankarsko pripadnost. Vsek pameten človek je pri tem lahko vedel, da bo napad izzval reakcijo v Zagrebu, ki se bo hotel osvetiti na jugoslovanskem Sokolu, ki pri cel stvari ni prav ničesar zakrivil. Demokratsko časopisje tega napada ni obsodilo, temveč je o njem poročalo še celo z nekakim več ali manj odkritim zadovoljstvom. Jugofašistiški list »Pokret« pa je napad popolnoma odkrito odobravil, pri tem pa istočasno proslavljal zlet jugoslovanskega Sokola v takem tonu, kot da je to njegova organizacija in zlet sam sad dela jugofašistov. To seveda zopet ni resnica in tako pisanje Sokolstvo samo diskreditira, ker kaže manj kot na del gotove politične akcije ali stranke, kar ni in ne sme nikdar biti.

Jugoslovanski Sokol napada na Plitvicah ni zakrivil, niti ni na njem bil kakorkoli udeležen. Vendar bi bilo dobro, da bi to takoj tudi oficijelno izjavil, kar bi mnogo pripomoglo k pomirjenju duhov. Tri dni pred zletom je sicer neka skupina jugoslovanskega Sokola izdala nek proglas, v katerem zanika krivdo »Sokola« na napadu v Plitvicah. Ta proglas pa ima tri napake: ni bil oficijelna, prišel je precej kasno in odgovarja agresivno na privatne, neoficijelne grožnje s strani blokašev. Z zadnjim pogreškom je nasprotnike samo še bolj razburil in efekt je bil ta, da so blokaši napeli vse moči, da izpade župni zlet kolikor mogoče jalovo.

Streljanje v soboto in nedeljo sta se udeleževali obe strani: blokaška in nacionalistična. Smešna je trditev blokaških listov, da so streljali samo nacionalisti. Tudi pri blokaških pristavih se je našlo orožje in kar je važno, blokaši so bili oni, ki so v »Kolu« obadva večera ugasnili luč in potem pričeli streljati na vrt. Nacionalisti sami nase menda niso streljali. Na drugi strani pa se glasilo jugofašistov »Pokret«, pa tudi demokratsko glasilo »Riječ« sama hvalita, da so nacionalisti odgovarjali »z istim orožjem«. Kdo da je začel streljati, je težko reči. Toda znak strajne podvljanosti in surovosti je, da se ob vsaki priliki strelja brez ozira na ženske in otroke in da se s tem pohvali potem še v režimski list.

Dobro je, da je jugoslovansko Sokolstvo ohranilo mirno kri in da ni nikjer aktivno nastopilo. Sokoli so bili dvakrat žrtve: materijalna žrtev napada nekoliko razvidljanih blokašev, ki so pretepli celo nekega Slovence in napadli mariborske Sokole pri odhodu in moralna žrtev kompromitirajoče in popolnoma nepotrebne protakcije režima.

žendarjev in nacionalistične omladine, ki se je vrgla v pozor njihovih braniteljev. Če bi tega ne bilo, bi bil moralni efekt župnega zleta tudi pri nasprotnikih mnogo globlji.

Policija je dva dni po spopadu odredila izredne mere. Prepovedane so vse manifestacije, lokali se zapirajo ob devetih. Vse to nekaj dni pred otvoritvijo zagrebške velesjeme. Blokaši kriče, da hoče vlada Zagreb uničiti. Sami pa tega niso pomislili v soboto in nedeljo.

Boj se nadaljuje. Jugofašistiovski »Pokret« je poln groženj dejanskih »kazni«, »kljofut in razbitih buč«. Blokaško časopisje grozi, psuje in zavija na druge strani, »Riječ« pa kliče vladne bajonete na pomoč. Edini faktor pa, ki je ali bi vsaj moral biti čist, miren in discipliniran; pozitiven, konstruktiven faktor pri graditvi edinstva, skladnosti in moči naroda — Sokol, v tej buki, kriku, divji borbi, v tem političnem demagoškem in terorističnem semnju kakor da se izgublja in malodane postane žrtev te blaznice!

»On v tej buki in borbi ni sodeloval in ni treba da sodeluje. On mora ostati sam na straži in na braniku idealov, katere more danes od vseh velikih ljudskih organizacij edino on še pošteno in čisto braniti in izpeljati in to tem uspešneje, kolikor manj bo patroniziran in branjen.

Prepričani smo, da bi se ga nihče ne drznili napasti, če bi ga nikdo ne — branil, razven sam sebe!

Jugoslovanstvo je zmagovalo preko oblasti, nasilja in policije. Danes more ono zmagati samo, ako bo nastopalo brez nasilja, oblasti in policije. To bi bil pot odrešenja.

Naš notranji razvoj.

Vsa narava, vsako najmanjše in najneznatnejše bitje ima v sebi stremljenje po razvoju, nosi v svoji notranjosti kal tendence po napredku, po postopni evoluciji. Tudi človeštvo v celoti, kakor vsak posameznik, ni izvzeto iz te zakonitosti. Evolucijska kuga sicer ne kaže vedno enakomernega dviga, nosi celo očitne reakcijske zarise, toda vsak silnejši razmah in zalet gre vedno za večjo ali manjšo stopnjo navzgor in naprej. A ne samo materija, tudi mišljenje in duševnost posameznika, celega naroda in vsega človeštva, je podvrženo temu razvoju. Odtod mnogokrat zdatna razlika v naziranju zlasti velikih in elastičnejših duhov v njihovi mladosti in pa poznejših letih. Tako bi bilo tolažilo prehod čisto popolnoma versko in dogmatično vzgojenih ljudi v svobodno miselstvo ali obratno preokret svobodomislecev v katolicizem, sektirarstvo ali misticizem. To so tajnosti najbolj skritega in najtežje dosegnega duševnega življenja, ki pa dejansko obstajajo in jih ni mogoče utajiti...

Zanimivo je zasledovati, kako se je razvijalo od prevrata naše naziranje o državi, naciji in nacionalizmu in osebno o medsebojnem razmerju treh ujedinenih bratov. Govorimo tukaj samo o Slovencih. Prve dni po prevratu smo se enostavno proglasili za en narod in smo čustveno tudi živeli v tem razpoloženju, kar je psihološko čisto razumljivo, če pomislimo na prejšnje dolgoletno hrepenenje po narodni osvoboditvi in po skupni nacionalni državi. Ako so se tega vibriranja udeleževali tudi široke mase naroda, je drugo vprašanje. Toda kmalu po tem čustvenem doživetju je prišla reakcija. Po eni strani so dnevno strastnejše in glasnejše kazali na separatizem in protidržavnost, po drugi strani pa opazujemo nekako hladno rezerviranost, nevtralnost in opazovanje. To je bil drugi štadij naše evolucije. Sedaj preživljamo tretjega. Ogromna večina naše javnosti govori o slovenskem narodu in skoraj nihče ne misli več, da bi se ta narod na katerokoli stran asimilirati ali izbrisal. Danes je že vsakdo v nevarnosti, da dobi pečat narodnega izdajstva, če bi drugače mislil, ker življenje je močnejše kakor teorija in ravno radi te teorije sta se baje pred nekaj dnevi sporekla Protih in Radič.

Izkristaliziralo pa se je do danes naziranje o političnem državnem edinstvu z našimi brati Hrvati in Srbi. Lahko trdimo, da je naš narod s čustvom in z razumom v svoji celoti sprejel državno ujedinenje v tem smislu. Srbski in hrvatski narod ga pa sploh ni nikdar drugače umeval, če odštejemo maloštevilno srbsko in hrvatsko inteligenco, ki je sanjala o Veliki Hrvatski ali Veliki Srbiji in pa še redkejšo slovensko razumnost, ki je Slovence enostavno črtalo z zemljevida.

To je duševno razpoloženje slovenskega, hrvatskega in srbskega naroda, če izločimo vsako fraziranje in olepšavanje. Kar delajo naši državniki v nasprotju s to resnico, so same Potemkinove vasi, stavbe na pesku, lončene posode, ki ostanejo cele le pod zaščito bajonetov in pušk in je s tega vidika tudi vidovdanska ustava samo mrtvo-rojeno dete.

Ali najde naša domovina tudi svojega velikega državnika?

„Napreju“ v pojasnilo

V št. 132, od 13. aprila se neznan dopisnik v »Napreju« v poročilu o obnem zboru oz. shodu nižjih državnih upokojencev v Ljubljani zaletuje v mojo osebo in mi predbaciva vse mogoče. Konstatiram, da nisem bil nikdar z profesorjem Reisnerjem v Novemestu. Torej odpadejo sami po sebi vsi očitki. Svoje stališče glede javnih nameščenecv, železničarjev in upokojencev sem povdaril večkrat jasno, nikdar pa nisem dajal obljub o zlatem dežju itd. Za svoje delo sem odgovoren svoji vesti in svoji stranki. Nezaupnic od kakih društev ne priznavam, dokler se mi ne dokaže krivda in mi da priložnost ovreči napade.

Glede delavnosti in nedelavnosti

Politične vesti.

»Naprejeve« zlobnosti.

Zadnje čase je zašel »Napreju« v take zmede, da se nihče več ne spozna. Vsi štari social-demokratski delavci se naravnost stranjujejo tega lista in ako hočejo javnosti kaj napisati se poslužijo drugih listov ali pa celo ustanovijo nov konkurenčni list »Napreju«. Slučaj »Zarja«. Niso pa današnji velemožje okoli »Napreje« samo smešni in konfuзни ampak pokazali so že večkrat, da znajo biti tudi nesramni in da se v njih obupnem boju poslužujejo prav radi vseh mogočih sredstev. Tako so si gospodje izmislili nesramno laž, da je poslanec Deržič skupno z poslancem Reisnerjem nastopil na nekem shodu v Novemestu in so seveda to svojo laž prenesli tudi na shod nižjih upokojencev, ki se je vršil pretečeno nedeljo v Ljubljani. Ni treba posebej povdarjati, da poslanec Deržič nikdar ni nastopal na nekem shodu skupno z poslancem Reisnerjem, a če bi bilo to res in v interesu javnih nameščenecv, ne bi bilo to prav nič hudega, znano pa je, da je bil ravno poslanec Deržič tisti, ki se je vedno in se še najbolj briga in dela za nameščenecv vseh kategorij. Povemo le, da prav dobro vemo odkod izvira ta onemogla jeza. Gospodom od »Napreje« svetujemo malo več previdnosti in resnosti. Tudi naj budalostim raznih Meznaričev ne nasedajo, ker o tem gospodu bomo o priliki povedali kaj več, ker nam njegove neslanosti že bolj presedajo kot pa organizaciji invalidov, ki ga je že do dobra preizkusila. Če bodo taki ljudje mazali po »Naprejevem« papirju, potem se naj bog usmili Naprejevih čitateljev. Gospodine Bernot metlo v roke in napravite red!

Nov odbor muslimanske stranke.

Sarajevo, 16. junija. (Izv.) Seja pokrajinske konference jugoslovanske muslimanske organizacije se je danes nadaljevala. Navzočni so samo člani levičarske skupine dr. Spaha, ker so desničarski poslanci včeraj v znak protesta proti sprejeti resoluciji zapustili dvorano. Izpopolnile so se nekatere točke pravil organizacije, da se zagotovi boljše funkcioniranje stranke. Dodala se je tretja točka o avtonomističnem stališču. Izvoljen je bil osrednji odbor. Za predsednika je bil zopet izvoljen dr. Mehmed Spaha, za podpredsednika dr. Halil beg in dr. Bukvica, za tajnika pa dr. Mehmed Behmed.

Gospodarstvo.

+ Vinske kupčije v Banatu in naše železnice. Zadnje čase so v Banatu padle cene vinu tako, da se ga dobi od 10 K naprej za liter. Naši vinski trgovci so izvršili velike nakupe, toda vagoni pridejo najdalje do Osjeka, tam pa obstoje. Kaj je temu vzrok?

+ Pomanjkanje sladkorja v Avstriji. Ker so vse zaloge češkega sladkorja pošle ter ni mogoče dobiti novih naročil, se je začela avstrijska vlada pogajati za dobavo holandskega sladkorja, oziroma z otoka Jave.

+ Dobava drv. Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani, naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da sprejema Intendantura komande Dravske divizijske oblasti vsaki dan pismene in ustne ponudbe za dobavo trdih gorivih drv franko intendantskemu skladišču Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj, ali pa franko nakladna železniška postaja. Ponudbe se prevzamejo na majhne in velike količine. Ponudjaci morajo biti uradno prijavljeni trgovci ali morajo imeti obrtni list in položiti pri sklepanju pogodbe 5% kaucije. Pismene ponudbe se morajo kolekovati z 2 dinarja.

+ Pisemske pošiljke za Švico, v katerih so carini podvrženi predmeti, niso dovoljene. Zadnji čas gre iz naše države v Švico mnogo pisemskih pošilk, v katerih so carini podvrženi predmetje. Po madriški medn. poštni pogodbi pa take pošiljke niso dovoljene, zato jih švicarska poštna uprava zavrača in pošilja sprejemnim poštam nazaj. — Ako hočejo stranke pošiljati carini podvržene predmete, jih morejo poslati samo v poštnih paketih, pa ne v pisemskih pošilkah.

oziroma izvrševanja poslanski dolžnosti priporočam izdajatelju »Napreje« g. kolegi Bernot-u, naj pomeče najprej temeljito pred svojim lastnim pragoraj! Glede boja zoper kapitalizem in izkoriščevalce delavskega ljudstva pa gospodom od »Napreje« omenjam za sedaj samo stavki pri Westenu v Celju in pa v delavnici v Mariboru. Pride čas ko bomo prav temeljito o tem govorili! Ker gospoda okoli »Napreje« trobijo na juriš na narodne socialiste, izjavljam eno: sprejemamo boj, da jugoslovanski proletarci vidijo kako najnovejši voditelji okoli »Napreje« znajo zastopati interese delavskega ljudstva.

Beograd, 14. aprila 1922.

Ivan Deržič, narodni poslanec.

Ministri, ki hočejo ostati proti volji lastne stranke.

Sarajevo, 16. junl. (Izv.) Iz krogov Maglajič - Karamehmedovičeve muslimanske skupine se doznava, da je bila ta skupina razaljena zaradi predvčerajšnjega napada na skupino v »Pravdi« in da je poslala doktorju Hrasnici pismo, kjer izjavlja, da toliko časa ne bo prisostvovala razpravam stranke, dokler ne dobi zadoščenja za ta napad. Tudi iz teh krogov se doznava, da je od 116 delegatov prisostvovalo 107 razpravam glavne konference. Listi poročajo, da je dal dr. Spah resolucijo brez glasovanja sprejeti per aclamationem, vsled česar so desničarski poslanci v znak protesta zapustili dvorano. Demokratski listi poročajo, da je desničarska stranka sklenila izreči ministroma Omeroviču in Viloviću zaupnico in obvestiti ministrskega predsednika Pašića, da njena člana ne bosta izstopila iz vlade. Zastopniki stranke muslimanskih desničarjev bodo ustanovili svoj lastni klub in bodo najbrže imeli v vladi enega ministra.

Avtonomistična orijentacija jugoslovanske muslimanske stranke.

Sarajevo, 16. jun. (Izv.) Včeraj ob devetih dopoldne se je začela pokrajinska konferenca delegatov jugoslovanske muslimanske organizacije, ki naj o tem odloča, ali naj muslimani pretrgajo vse vezi z vlado in stopijo v opozicijo. Vsega skupaj je bilo navzočih 116 delegatov. Po daljši debati o političnem položaju je bila sprejeta resolucija, ki potrjuje sklep glavnega odbora stranke z dne 16. aprila. Zborovanje pozivlje vse poslance, naj se ravnajo po tem sklepu. Oni, ki tega ne store, se odslej ne bodo več smatrali kot zastopniki jugoslovanske muslimanske organizacije. Glavno zborovanje smatra, da je položitev mandata za te poslance, ki ne bi sledili temu sklepu, častna zadeva. Resolucija je bila sprejeta ob šestih zvečer in pomenja popolno zmago skupine dr. Spaha. Resolucija je bila sprejeta z ogromno večino 91 proti 3 glasovom.

+ Izvoz poštnih paketov z mesnimi izdelki. Po odloku poštnege in brzojavnega ministrstva se smejo poštni pošiljke, v katerih so mesni izdelki (salamne, slanina, mast, klobase, gnjati, posušeno ali nasoljeno meso) zaklana perotnina, sveže meso in divjačina pošiljati v inozemstvo oziroma dobivati iz tujih dežel (razen iz pokrajini, koder razsaja goveja kuga), pa tudi pošiljati preko našega ozemlja brez potrdila o izvozu in zdravstvenosti in brez veterinarne kontrole na meji.

+ Trgovsko gibanje v Trstu. Po najnovejši uradni statistiki je priplulo v tržaško pristanišče 9869 ladij z registrovanom tonažo 2½ milijona. Število priplavljenih ladij se je povečalo od 1920 do 1921 l. za 3000, registrovane tonaže za 20 odstotkov. Pomorska trgovina se ceni blibližno na 15 ml. stotov. Cenjava blaga s češkoslovaško republiko je znašala skoraj milijon stotov. Češkoslovaška se je obrnila na Trst, kakor trdi poročilo, posebno zato, da naveže trgovske stike s južnimi pokrajinami in Levanto.

+ Trgovina s soljo v češkoslovaški republikli ni v domačih čeških rokah, ampak v nemških. Po zanesljivih poročilih pa preide ta trgovina v češka narodne roke. Družba »Čechoslovakia« v Olomucu prične v kratkem z mletjem in razpošiljanjem lastne domače soli ter bo trgovina s soljo v čeških rokah, kar je vsekako velikega pomena za narodno gospodarstvo.

Dnevne vesti.

— **Se ena zveza z rumunskim dvorom?** Bukareste se poroča, da se v kratkem poroči princ Pavle, bratranec našega kralja, z rumunsko princezino Ileano.

— **Minister Nišić** je prišel včeraj na Bled, da poroča kralju o političnem položaju. V Beograd se vrne šele prihodnji teden.

— **V Ribnici** bo 21. t. m. okrajna uradna konferenca učiteljsva. Med zadnjio konferenco in letošnja leži doba svetovne vojne z vso svojo grozo in razdejanim. Zato je ta sestanek izredne važnosti za vzgojo, za ugled šole in stanu. Kdor želi ob tej priliki kosit v Ribnici, da se par ur povesei v naši sredi, naj nemudoma to sporoči podpisnemu pismeno, če le moredo do 22. t. m. Tovariško pozdravlja vse A. Mervić.

— **Voljaškim beguncem.** Vsi voljaški obvezanci, ki so pobegnili ob 5. aprila 1920 do 8. junija 1922 so dolžni kraljevega pomiljenja, ako se do 1. julija t. l. vrnejo in javijo svojim komandantom ali oblastim. Naj jih zato opozore njihovi sorodniki.

— **Nepošten blaginjak.** V Nisu je bil aretiran blaginjak tamošnje finančne uprave, Stanoljo Petrović, ker je poveril v blaginjakokrog pol milijona kron. Hotel je pobegniti v Bolgarijo, a so ga še pravčasno zasačili. Pri njem so dobili še okrog 200.000 kron.

— **Surovež.** Na Jesenicah je neki Karl Krivc grod zmerjal svojo mater in sestro. Slednjič je sestro tako močno sunil v trebuh, da je omedlela. Nato se je stebel z delavcem Ivanom Slabetom, med pretepom pa se je zelo žaljivo izrekel o kralju Aleksandru Suroveža so spravili orožniki pod ključ.

— **Nesreča v premogokopu.** V Krmelju je rudar Ivan Škarja kopal premog. Pri tem pa se je nenkrat vsula nanj ogromna plast premoga in ga podkopal. Ponesrečenec ima zmečkan vso levo nogo in tudi sicer zadobil težke notranje poškodbe.

— **Povodom ženitbe Nj. Vel. Kralja našao je Ukaz** o amnestiji krivičnih dela, izvršenih od vojnih lica, a naročito o amnestiji krivičnih dela samovoljnog udajenja i begstva podoficira, kaplara i redov naše vojske, izvršenog u vremenu od 5. aprila 1920. god. do 8. juna 1922. god. Ova amnestija važi samo za ona lica, koja su budu do 1. jula 1922. god. sami vratili i prijavili svojim Komandama ili vlastima. Preporučuje se stoga općinstvu, da svoje pogoje rođake i prijatelje u zemlji i inostranstvu upozore na ovaj Ukaz, kako bi se moglo koristiti učinjenim im blagovoljenjem.

— **Moško učiteljske v Ljubljani.** Vpisovanje v I. letnik je v petek 30. t. m. od 8. do 11. ure. Učenci, ki so dovršili četrti razred kakke srednje ali meščanske šole (nastavni razred), se sprejmejo brez izpita, za druge bodo sprejmiti izpiti dne 11. in 12. septembra. Predložiti je treba krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

— **Zadruga sodavilčarjev za Slovenijo** naznanja, da je začeti 20. junijem cena pokalov in malim sifonom po 6 kron na obratovališču. Povišanje cen je nastalo radi podražanja sifonskih in pokalnih steklenic. Tovarna zahteva za sifonsko steklenico 120—200 K., za pokalico pa 40—50 K. Zgruba steklenice je tako ogromna, da ni moredo kriti zube s dosedanjimi cenami, pravi se naj blagovolj občinstvo vzeti na znanje povišanje cen.

— **Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice** v Ljubljani naznanja, da zviša obrestni mero pri vlogah s 1. julijem t. l. na 4 odstotke ter plačuje rentni in invalidni davek sama.

— **Kraljeva dvojica v Kranjski gori.** Na praznik, dne 15. t. m. je posetila kraljeva dvojica tudi Kranjsko goro, obmejni kot med Italijo in Avstrijo. Ogledala sta si prekrasno dolino Pišcenca. Ljudstvo ju je takoj spoznalo in jima priredilo prisrčno ovacijo. Pred hotelom »Razor« je dal kralj ustavit avto, kjer ga je v kratkih in jedrnatih besedah pozdravil letoviščar g. Milana Ribar, brat predsednika narodne skupščine. Med viharim vzlikanjem se je kraljeva dvojica odpravila. Kljub temu, da ljudstvo ni bilo obveščeno o kraljevem posetu, se ga je vendar v naglici nabralo veliko število. Upamo, da jima je ugajal priprost pozdrav ljudstva, predvsem pa naše gore, ter pričakujemo, da ju bo prirodna lepota teh krajev, zopet privabila v našo sredo.

— **Deška in dekliška meščanska šola v Trzinu** konča šol. l. 1922-23 v sredo dne 28. junija 1922. Ta dan priredi razstavo ročnih del v šolski telovadnici, ki se otvori ob 9. jutraj in bo odprta celo sredo in na praznik 29. junija od 8. do 18. ure. Vstopnina prosta. V jeseni se otvorita še IV. razreda, tako da bo šola popolna. Vpisovanje v novo šol. leto bo v sredo dne 28. junija od 10. do 12. in v sredo dne 13. septembra 1922 od 8. do 12. ure. Redni pouk se prične v četrtek dne 14. septembra 1922 ob 8. K vpisovanju prineso na novo vstopajoči učenci zadnje šol. Izpričevalo, rojstni list ali izpisek iz rojstvene knjige ter izpričevalo o cepitju koz. Za obilni obisk razstave prosil — ravnateljstvo.

— **Jugoslovanska Siemens d. d.,** ustanovljena od Simens Koncerna ter jugoslovanskih bank, je prevzela posle avstrijskih Simens za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Z gradbo lastnih tovarov se je začelo. Prvovrstna kakovost fabrikatov ter trdka kljub primernim cenam je znana; obilno skladišče v tuzemstvu. Glej tudi današnji insertat.

— **Volitve v oblasne skupščine** se bodo vršile dne 28. julija t. l.

— **Narodno darilo.** V Buenos Airesu živeči Dalmatince Jos. Kalafatovič je podaril našemu generalnemu konzulatu svojo kompletno tiskarno, ki je vredna več stotisoč dinarjev.

— **Zakon o obrtnih solah in ženskih obrtnih solah** je izšel v Uradn. listu št. 64.

— **Za upokojitev** je predlagal višji šolski svet sledeče učiteljske moči: Antona Godca v Limbušu, Fr. Skaza v Velenju, Avgusta Živka v Slivnici in Matildo Vodenik v Limbušu.

— **Promoviral** je na češki univerzi v Pragi g. Valentin Fister iz Kranja za doktorja vsega zdravilstva.

— **Neznana ugotopenca** so potegnili iz Krke pri Novem mestu. Utopljenec je 40 do 50 let star ter je truplo ležalo že par tednov v vodi.

— **Smrtina kazen za nenavaden zločin.** Lani je med Dunajem in Dunajskim Novim mestom tovarnarju Brennerju čez cesto napeta žica odtrgala glavo, ko se je pončil deljal z avtomobilom. Zločin je napravil neki Hlobil iz Holesava, katerega je sedaj sodno potratno sodišče obsodilo na smrt na vešalih.

— **Tragična smrt slabomneža.** V Podložu pri Ptujju je slabomni Alojzij Sagadin vsled bolečin, ki jih je čutil v trebuhu, spil četrtinko terpentinovega olja pomešanega s črnim oljem. To se seveda zadostovalo, da je revež v groznih bolečinah izdihnil.

— **Grozen umor na Rabu.** Zagrebška »Slobodna Tribuna« poroča, da je bilo v selu Loporpu na Rabu najdeno popolnoma sesekano truplo 21-letnega mladeniča Franca Jandraševića, ki se je pred kratkim časom vrnil iz Amerike. Orožništvo je aretiralo 8 vaščanov, ki so osumljeni umora. Vaščani so imeli namreč izvršeno organizirano tihotapsko družbo, za kar je baje zvedel Jandrašević. Ker so se bali, da bi jih mladenič ne izdal, so ga umorili.

— **Razne tatvine.** V Gor. Straži je bilo ukradeni Antomu Repariju iz Jame pri Dvoru 3000 kron vredno kolo. Franciški Jurc iz Studenčič je bilo ukradeni iz podstrešja blaga in denarja v vrednosti 1130 kron. — Ivanu Kuraltu, mlinarju v Domžalah, je bil ukraden tri mesece star presleček, vreden 3000 kron. — Tovarni »Vintgar« v Gorjanih je bilo ukradenih 40 m svinčnih vodovodnih cevi, v vrednosti 7300 kron in z dveh vodnih sedežev usnje. — V Janjrtvi vevške papirnice sta bila ukradeni dve gonilna jermenja, vredna 1600 kron. — V Gor. Straži sta bili ukradeni žena trgovca Jekota in kočarica Marija Tomič.

— **Z univerze.** Za štud. leto 1922-23 je bil izvoljen za rektorja redni profesor dr. Aleš Ušeničnik, kot proroktor bode funkcionalni sedanjí rektor redni profesor dr. Gregor Krek.

Ljubljana.

— **III. profesorski kongres** se bo vršil letos v Ljubljani in sicer 7., 8. in 9. septembra, med kongresom pa občni zbor sekcije Ljubljana.

— **Policijske vesti.** Graščaku Adolifu Gale v Zg. Siskli je bilo iz kozolca ukradenih 2000 stebel zeljnatih prisadov. — Delavcu Ivanu Mravljju je bilo v neki šupi na Viču ukradeni iz žepa 1000 kron denarja. — Krojaškemu mojstru Jerneju Grošlju je neki neznan tat odprl s ponarejenim ključem njegovo sobo in odnesel raznega blaga v vrednosti 10.000 kron. — Direktorju Mikaelu Solžu iz Zagreba je bila v Ljubljani ukradeni črna usnjata listnica, v kateri je imel 2800 kron denarja. — Posestniku Iv. Taškariju je bila na ljubljanskem glavnem kolodvoru ukraden srebrna ura z double verzičco. — Učiteljici Pavlini Tomiči s Sv. Petra ceste št. 4, je bila na glavnem kolodvoru ukraden usnjata listnica s 3000 K. — Delavcu Ivanu Resniku je bila ukraden 200 K vredna ura. — Francetu Parklju je bilo v Selenburgovi ulici ukraden kolo z znamko »Es-kav« vredno 4.000 K. — Policijska šče Ivana Terbežarja z Malega vrha pri Šmarju, ker je osumljen tatvine kolesa.

— **»Pri Mačku«** (za vodo) se toči poleg pristnih vin tudi vedno sveže pivo.

— **Umrl** je v Ljubljani dne 15. t. m. profesor bogoslovja v pok. in konzistorijalni svetnik g. dr. Ivan Janežič, star 67 let. R. l. p.!

— **V gostilni g. Beliča pri »Seksarju«** je pobabil včeraj popoldne okrog pol 4. ure uradnik I. zavitek z uradnimi akti. Pošten najditelj se naproša, da ga odda proti nagradi v upravi našega lista.

— **Stavka v strojni tovarnah in livarnah.** Uradništvo in delovodje v Strojnih tovarnah in livarnah je stopilo danes v soboto 17. t. m. ob 11. uri v stavko, ker podjetje ni ugodilo njih zahtevam vkljub ponovnim in dolgotrajnim pogajanjem.

— **Mlada tatila.** V stanovanje učiteljice Ljudmille Gaberšček na Colzovi cesti št. 9. se je vlihotapila neka 15 let stara deklica ter v času, ko je učiteljica še spala vzela z glasovirja denarnico s srednjo vsoto denarja. Omenjena deklica je malo prej vohunila tudi pri drugih strankah.

— **Nepošten hlapec.** Trgovec Jurij Vetrošek je našel v suknjiču svojega hlapca Jožefa Mazovca 6 zavoj, žebeljev, katere mu je hlapec med delom ukradel. Ker je zadnje čase tudi v skladišču marsikaj zmanjkalo, so orožniki preiskali Mazovčovo stanovanje in našli v njem mnogo reči, katere je nepošten hlapec ukradel svojemu gospodarju. Deželno sodišče je obsodilo Mazovca na tri mesece težke ječe.

— **Zgubila se je listnica** včeraj med 12. in 13. uro na poti od kavarne »Evrope« do Pod Tranča. V listnici je bilo okroglo 3000 kron. Najditelj se naproša, da odda listnico proti dobri nagradi Josipu Debevec, inkasantu »Jadranske zavarovalne družbe«, Pod Trančo, št. 2.

— **Sreča v nezreči.** Pretečeno sredo je šla 3-letna Dr. Robežnik z Viča k Malemu grabnu univiat noge. Ker se je preveč nagnila, je izgubila ravnotežje in padla v vodo. Na njeno kricanje je prišel kurjač Franc Belič, skočil v vodo in otroka pravčasno rešil.

Maribor.

— **Naše gledališče.** O našem gledališču zadnji čas ni slišati v javnosti nobenega nerganja in pritobze; — ampak ne mislite, da bi ne bilo morda vzroka za to. Vse je tuho, ker so prišli vsi tisti, ki so prej v »Taboru«, v »Napreju« itd. venomer kričali in se prekljali na svoj račun. Odpravili so Nučiča, ki je zadovoljen, da je odšel od takih prijateljev, spodali so Povheta, da se ne bo več putil in druge šuntal, — pripravi so nove moči. Kričali so zadovoljni, ansambli in solidna javnost pa ne. Vse je napravljeno po »mladinski metodici«, ki drži le malo časa skupaj. — Skoda, da ni nobenega temeljitga strokovnjaka, ki bi šel, pravzaprav smel za kulise, ter temeljito osvetlil vse zakulisne surovosti, intrige in nekolegialnosti. Kolikor sem slišal jaz od popolnoma nepristranskih ljudi, so razmere nevedrjilive. Mera prekipeva že do vrhunce. Gospa Dragutinovičeva se je naveličala intrig, v sredo smo imeli njen poslovlil večer. Odide v Split. Kdo jo bo nadomestoval? — Za njo groze oditi še druge moči in sicer najboljše moči tako, da bi imeli prihodnjo sezono mnogo protežirancev, a malo umetnikov. Nam ni za osebe. V imenu publike, ki ljubí gledališče in ne mara za zakulisne nervoznosti, grobosti, intrige itd., ampak si želi umetniškega užitka v gledališču, bilo bi dobro, da bi se razmere v gledališču ublažile in izboljšale. Od novega upravitelja g. dr. Brenciča, katerega poznamo kot nepristranskega gospoda, upamo, da bo napravil konec sedanjim razmeram, ter da se mu bo posrečilo obdržati umetniške moči.

— **Uradniški menzi** je posodilo ministrstvo za socialno skrbstvo 20.000 Din.

Celle.

— **Mestna občina celjska** ima v letu 1922 primanjkljaja 5.175.850 kron. Ta primanjkljaj se bo kril iz raznih doklad in davščin kakor iz doklade na hišno najemninu, na zemljarino, splošno pridobitino, posebno pridobitino, užitino na vino, pivo in meso itd.

— **Mestna občina** je sklenila prodati vse nepotrebne mestne hiše, ker vzdrževanje teh hiš stane več, kakor pa iste donosajo.

— **Mestni kino** nameravajo zopet otvoriti v poslopju mestnega gledališča. Dobrodošli kluba bi se vporabili za vzdrževanje poslopja mestnega gledališča.

— **V svrhu štedenja** nameravajo na mestnem magistratu celjskem izvesti v doglednem času redukcijo uradništva.

— **V mestnem kopališču** v parku so se zvišale cene za 100 odstotkov.

— **Palosovo kopališče** ob Savinji so te dni pričeli podirati, ker ga baje lastnica ni hotela primerno popraviti. Skoda, da to kopališče, ki ima krásno solčno lepo, ni prevzela mestna občina ali kak drug podjetnik. Obširno uto bi bil popravljen z nekaj stroški, ki bi se mu gotovo dobro izplačali. Naval na mestna kopališča je itak v poletnem vremenu tako velik, da mora dostikrat mnogo posetnikov oditi ali pa morajo po ure čakati, predno dobijo kabino na razpolago. Treba bi misliti na razširjenje savinjskih kopališč. Če se ne motimo, je svoj čas že bivši mestni svetovet o tem nekaj sklenil, kar pa je ostalo le na papirju.

— **Finančni svetnik g. Sedlar** je iz Celja premeščen v Maribor in nastopi te dni svoje novo službeno mesto. G. Sedlar je bil mestni obč. odbornik kluba JDS.

— **Privatni izpit na mestni deški in dekliški osnovni šoli** se vrše v petek dne 23. junija ob 14. uri.

— **Nadučitelj na celjski deški okoliški šoli** se vedno ni imenovan, dastravno je mesto prazno že nad poludruko leto. Na kaj neki čakajo merodajni krogi.

— **V poslopju otroškega vrta v Gaberju** je vkljub večim urgencam od strani mestne občine še vedno nastanjena policija. Mestni občinski svet je sklenil storiti ponovne korake da se poslopje izprazni in preda svojemu namenu.

— **Prvi razred meščanske šole** v Zalcu se s prihodnjim šolskim letom ukine, ker je ta šola preblizu Celja ter vsled tega ne izkazuje dovoljnega obiska.

Ptuj.

— **Razstava slike »Kajnovi sledovi«.** Prof. Ivan Janovsčij iz Maribora bo razstavil od 25. junija t. l. 10 dni v telovadnici »Mladike« sliko »Kajnovi sledovi«. Slika, ki je 7 m dolga in 3 m široka predstavlja tri prizore: 1. Kajnovi Boga proklet in zaznamovan beži od ubitega brata Abela, Jehova pa grozi in klicje za njim: »Kri tvoje brata klicje iz zemlje k meni.« 2. Solnce ugaša na zapadu — ljudi boji se ni končati... Kajnov pravnik je zasadi s kruto roko prapor krvi in sovraštva na hekatombah človeških teles. 3. Kajnova hči, brezbožna laži-kultura, joka na grobovih vojnih žrtev. — Slika je delat umetnik skozi pet let ter je cenjeno to remek-delo na pol milijona kron. — Vsak naj si ogleda prekrasno sliko, da bo spoznal dela naših umetnikov.

— **Policijski organi** se opozarjajo, da velja zaključna ura v kavarah in gostilnah ne samo za navadne ljudi, temveč tudi za takozvane višje kroge. — Toliko za danes.

— **Nemci postajajo od dne do dne predrnejši.** Že javno izjavljajo in nesramno zahtevajo, da se povsod in po vseh uradih govori z njimi nemški. Prirejajo koncerte in veselice, kjer ne manjka govoranc za nemstvo in krčanja »Hoch« in »Heil«. Naša oblastva mirno trpijo to njihovo početje, od katerih strani so še podpirani. — Največji skandal je ta, da je dobil bivši župan, zloglasni Orniš Josip, ki živi stalno v Gradcu, glavno zalogo za razpečevanje monopolne soli za vse ptujski okraj. Tozadevna pogodba je bila pred kratkim z njim podpisana od strani žitnega zavoda. — Kot nagrado za razpečevanje soi dobil 4% provizije! Pevsko društvo »Männergesangverein« ima ob priliki svojih vaj še vse druge sestanke, kjer se delajo razni kompolti proti Slovencev. To je ena največjih in najmočnejših trdnjav, katere imajo Nemci v Ptujju. Dokler bo ta obstojala, se je zastoni boriti proti njim. Kako bojno društvo Nemcev je to, naj bo dokaz diploma, katero je dobila od takratnega mestnega sveta ob priliki proslave 50 letnice. Da se ne bi iste krivo tolmačilo, ga objavljamo točno po originalu v nemškem jeziku.

— **Vom Gemeinderate** der k. k. landesfürstlichen Kammerstadt Pettau gewidmet dem deutschen

— **Männergesangvereine** zu Pettau anlässlich seines 50jährigen Stiftungsfeste am 8. Juni 1913.

— **Seit 50 Jahren** in unerschütterlicher deutscher Treue kämpft der Männergesangverein zu Pettau für die Erhaltung des Deutschtums. Für das Deutschtum unserer Stadt hat der Pettauer Männergesangverein durch Pflege des herrlichsten deutschen Liedes, dem er sich unermüdlich und opferfreudig gewidmet, an unserer Sprachgrenze stets Waffenberitschaft gehalten und in dem 50 Jahre lang währenden Kampfe für unsere deutsche Sache Rühmliches geleistet. Soweit die Grenzen unserer Steiermark weiten und weit über dieselben hinaus klingt deshalb zum heutigen Tage aus allen treudeutschen Sängerkreisen grüssend der jubelnde Ruf: »Pettau ehrenfeuster, alzeit getreuer Männergesangverein, er blühe und gedeihe jetzt und allezeit. Heil!« Der Bürgermeister Josef Orniš i. r. Die Gemeinderäte: (sledi 17 podpisov).

— **To kar** je bilo to društvo prej, je tudi še danes. Neverjetno je, da se ni še do danes razpustilo. Mesto da bi se razpustilo, nemoteno prireja koncerte in veselice, katere tudi nekateri ptujski Slovenci pridno obiskujejo in se pri njih kakor v pred- in medvojnem času prav imenito zabavajo, ker sami niso mnogo boljši od Nemcev. — Dne 4. junija t. l. je imelo društvo ponovno koncert, na katerem je bilo, kakor vedno nabito Nemcev in nemčurjev, ki so v jutranjih urah šele pokazali pravo lice. — Po mestu so prepevali v manjših skupinah, zraven pa krldno kričali »heil« in »hoch«. Takęga početja si Slovenci ne morejo pustiti dopasti in zahtevajo vsi, naj se to društvo takoj razpusti.

— **Ustanovni občni zbor** Slovenjebistrske podružnice »Slov. pl. dr. v Ljubljani« se vrši dne 24. junija 1922 ob 8. uri zvečer v gostilni g. Petra Novaka.

Naš novi roman

Zločin v Orsivalu

je zelo zanimiv detektivski roman, poln napetih dejanj, ki nam pred-
očuje, kam zabrede lehkomišelní groi, ki nima skrbi za vsakdanji kruh. Ko je
zapravil svoje ogromno premoženje in mu zarubijo njegove lepe konje, krásno
opravo, palačo v Parizu ter ogromno posestvo, zabrede v najhujšo bedo, da
strada ter tava obupan brez strehe okrog dokler se ga ne usmili prijatelj
izza šolskih dnij in ga vzame k sebi na svoje veleposestvo. Groi pa je ostal isti
lahkomišljenec ter uniči rodbinsko srečo svojemu prijatelju-rešitelju, ki se
radi tega upravičeno kruto maščuje nad njim in svojo nezvesto ženo.

Sokolstvo.

— **Širša seja prehranjevalnega odseka** vsesokolskega zleta v Ljubljani 1922, se vrši v torek dne 20. junija 1922 ob 19. uri v restavraciji »Narodnega doma«. Člani se vabijo, da se seje gotovo udeležijo in pripelejo seboj nove člane, ki so pripravni sodelovati pri tem odseku.

— **Seja zletnega finančnega odseka** se vrši v torek 20. t. m. točno ob 8. uri zvečer v Saveznih prostorih v Narodnem domu.

— **Proslava desetletnice Sokola v Radečah** se vrši v nedeljo 18. junija spojena z okrožnim zletom zgornje posavskih društev celjske župe. Obratno ravnateljstvo južne železnice je dovolilo polovično vožnjo proti izkazu društvene zletne izkaznice na proga Ljubljana — Zidani most — St. Jurij ob Juž. železnici in Zidani most — Zagreb. Bratska društva se naprošajo, da se zleta kar v največjem številu udeležijo. Predpoldne je sprejem članov iz Posavja in skušnje, ob 2. obhod in nato javna telovadba. Po telovadbi velika ljudska veselica. Pohitite v naš prijazen trg in radujte se z nami ob prvi desetletnici er nam podaje moč do uspešnega dela v drugem desetletju. Pokažite z vašim sodelovanjem, da znate ceniti delo v prid sokolstvu. Na svidenjel Zdravo!

Sport in turistika.

— **Prvensivena nogometna tekma** za prvenstvo Celja med S. K. Celje in Atletiki, katere je bila zadnjič razveljavljena, se vrši v nedeljo 25. junija.

— **Prihodnje tekme S. K. Ilirije.** — 24. t. m. gostuje v Ljubljani prvorazredna češka Sparta, Kladno, 1. in 2. julija Malostranski S. K. iz Prage, 9. julija Ar. Athletiksportklub iz Graza, 15. in 16. Oersthofen S. V. z Dunaja. Nogometna sezona Ilirije se nato prekine do 19. avgusta.

— **Ilirija—Maribor** danes ob 18. uri na prostoru Ilirije. Ob pol 17. uri predigra Svoboda, Moste—Ilirija II. — Maribor je dosegel v letošnji sezoni mnogo lepih uspehov. V prvstvu mariborskega okrožja je definitivno na 1. mestu, in sicer z 19 točkami, torej za 5 točk pred Rapidom.

— **V naši javnosti** uživa »Maribor« posebné simpatije kot prvoborilec slovenskega sporta v Mariboru.

— **Goji kombinacijski nogomet**, dosegel je znatno stopnjo tehnične izvežbanosti ter ga je šteti poleg Ilirije za najmočnejši slovenski klub. Zadnja tekma med Ilirijo in Mariborom lansko jesen je končala s 4:2.

— **Lahkotletitni miting Stockholm—Dunaj.** Ta teden se je vršil na Dunaju lahkoatletičen nastop med mestnimi teami Stockholm in Dunaja. Zmagali so Švedi z 9 točkami proti 2 točkam Dunaja. Izidi in časi v posameznih bojih so nastopili: Tek 100 m: Engdahl (St.) 11 sek., Schedl (W.) za eno roko, Lederer (W.) za eno roko. Skoro celo polje so tekli v ravni črti, na koncu pa je odločil Švedov napor. 400 m: Engdahl (St.) 49.4 sek., Cassinone (W.) 50.4 sek. 800 m: Sundblad (St.) 1:59.4, Ahlstrand (St.) 4 m za njim Schen (W.) 12 m. 1500 m: Lundgren (St.) 4:08.9, Friebe (W.) 4:10.2. 5000 m: Mattsson (St.) 15:51, Frojck (St.) 15:57.4, Haldegger (W.) 16:06.2. Skok v višino: Haselstainer (W.) 1.82.5. Skok v daljavo z zaletom: Egger (W.) 7 m. Metanje diska: Zallmagen (St.) 40.44. Metanje kroglice: Stundstroem (St.). Tek za zapreko 110: Christnermann (St.) 15.5 sek. Švedska štafeta 100 + 200 + 300 + 400 m: Stockholm (Johansson, Christnermann, Sundblad, Engdahl) 1:59.5. Ta čas zaostaja za svetovnim rekordom samo za 2/20 sek.

— **Tek na daljavo 33 km.** Te dni je preteklet razdaljo Rathenau—Brandenburg Japonec Miura v 2:08:44.

Knjževnost in umetnost.

— **»Svitanje.«** Roman, Spisal Fran Govekar. Izdala in založila Zvezna tiskarna v Ljubljani, Marijin trg 8. Cena broš. knjigi 20 Din., vezani 25 Din.

— **J. Sterija Popovič: Rodolupci.** Rljekto je koja knjiga danas tako savremena kao ova stara srpska komedija iz g. 1848. U toj izvrsnoj satiricnoj komediji prikazani su »rodolupci«, koji okreću kabanicu prama vjetru, kojima je patriotizam tek sredstvo za obogaćivanje i sticanje časti, koji viču i prijetu, kad to ništa ne stoji, a kukavni su i niski, kad prijeti najmanja opasnost. »Rodolupci« su odlična satira lažnog i frazerskog patriotizma, »priказ svega onoga, što se pokazalo fantastično i ružno u srpskom društvu prilikom pokreta od 1848.« (Skerić). Kako su prilike iz g. 1848. u mnogom slične današnjim i kako je Sterija Popovič jedan od najboljših naših komediografa, kojem i danas jedva imamo premca, nije čudo, da su »Rodolupci« na pr. u Beogradu danas jedna od najradlje gledanih komedija i da ovo izdanje »Pozorišne biblioteke« dolazi baš u pravi čas. Knjizi predhodni informativan predgovor o životu i radu J. Sterije Popovića, a dodan je i tumač manje poznatih riječi. — Cijena 5 Din. — Slijedeći svesci »Pozor. bibl.« donose Ibsenove »Sablasi« i dramu A. P. Čehova »Ujak Vanja«. Pretpłata na »Pozor. bibl.« 40 Din. — Adresa: »Pozorišna biblioteka«, Zagreb, Vojnička ul. 13.

— **Popravek.** Gosp. lekarnar G. Piccoli je daroval D 1000.—, ne pa Din 100.—, kakor je bilo pomotoma v časopisih objavljeno.

Gledališče in glasba.

— **Gostovanje v opernem gledišču.** Včeraj je dirigiral Madame Butterfly kapelnik g. Lovro Matašić iz Novega Sada. Mladí impulzivni dirigent je na svoj način podajal važne partije te opere pri čemur je povdarjal hrupno uporabo trobil, njih jedko vstopanje ter na sploh oglato ritmično vodstvo. Pri tem pa mu ne primanjkuje temperamenta in vzušene, nadrobno cizelirane črte. Sploh pa je gostovanje dirigenta poglavje zase in ima posebne prednosti, ker kaže na različne načine glasbenih dogodkov.

— **Skladatelj Emil Adamič** je komponiral za I. jug. vsesokolski zlet na besedilo Simona Jenka koral »Ti, ki si ustvaril nas kot listja, trave« za moški zbor in phala. Izvajali ga bodo takrat združeni pevski zbori. Koral je naravnost slavnostna, veličastna skladba.

— **Pevci »Ljubljanskega Zvona!«** Udeležite se polnoštevilo v nedeljo, dne 18. t. m. pogreba društvenega ustanovnika in podpornika g. Hinka Seljaka. Zbirališče točno ob četrt na 6. zvečer na voglu Vožarske poti in Karlovške ceste.

— **Zorko Prelovec: Jaz bi rad rdečih rož.** Priredba za dvospev s spremljevanjem klavirja. Založila in prodaja Zvezna knjigarna v Ljubljani na Marijluem trgu. Cena 4 D. Naročaje!

— **Pevski zbor Glasbene Matice.** Skupna pevska vaja se vrši v ponedeljek, dne 19. t. m. ob 8. uri zvečer v pevski dvorani Glasbene Matice. Ker smo pred važnimi nastopi točno in polnoštevilo! — Odbor.

— **Občni zbor pevskega zbora Glasbene Matice v Ljubljani** se bo vršil v petek 30. junija t. l. ob 8. uri zvečer v pevski dvorani Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Poročilo preglednikov računov. 5. Volitve novega odbora. 6. Slučajnosti. — Odbor.

Društvene vesti.

— **Tomboła, tomboła** se vrši danes 18. t. m. popoldne na Kongresnem trgu. Tomboło priredi »Klub Primork« deloma v korist »Dečjemu domu«. Dobitki so originalni, velike vrednosti in tako praktični osobito za gospodinjke, da se jih lahko vsaka želi za svojo jedilno shrambo, pa tudi za oblačilno omaro. Le ogledite si jih! Razstavljeno je v Prešernovi ulici, na Kongresnem trgu in na Dunajski cesti, kjer se dobe tudi karte. Segajte pridno po kartelah, ki stane ena le 6 kron. V nedeljo vsi na tomboło!

— **Glavna skupščina Zveze Industričev v Ljubljani** Zveza Industričev na slovenskem ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je sklicala svojo redno glavno skupščino za poslovno leto 1922 na sredo dne 21. junija t. l. Skupščina se vrši ob 10. uri predpoldne v dvorani mestnega magistrata ljubljanskega. Dnevni red predvideva poleg običajnih po statutu predpisanih poslov razpravo o za industrijo važnih, trgovsko, carinsko in socialno političnih vprašanj. Za glavno skupščino vlada živahno zanimanje ter se pričakuje, da ji bo prisostvovalo mnogo zastopnikov oblastev in gospodarskih organizacij iz drugih pokrajin Kraljevine. Dostop k glavni skupščini imajo le član in vabljeni gostje. Člani se izkažejo s člansko izkaznico za leto 1921, vabljeni gostje pa z vabilom.

— **Veselica požarne brambe** v kadetnici je uspeša prav dobro. Obisk je bil mnogo boljši, kakor na veselici »Olepeševalne družave« v Ljudskem vrtu preteklo nedeljo. Igrali sta dve godbi, pekarstva i narod godba. Upamo, da bo tudi gnotni uspeh dober in da bo dobila autoturbinska brizgalna lep skupiček.

— **Na drž. real. gimnaziji v Novem mestu** se vrše sprejemni izpiti v I. razred v petek, dne 30. junija: pismeni ob 9. usteni ob 15. uri. K izpitu naj se priklase učenci v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov v četrtek, dne 29. junija od 9. do 11. ure ali v petek, dne 30. junija od 8. do 9. ure v pisarni zavoda. S seboj naj prineso rojstveni list in obiskovalno izpričevalo, ki mora biti izdano izrečno v ta namen.

— **Zahvala.** Za krásno uspeš akad. dan PDJA, ki je prinesel lep znesek 41.867 K, se tem potom »Kolu jugosl. sester« v Ljubljani za njegovo požitvovno sodelovanje najtopeleje zahvalujemo. Predvsem pa moramo za njih trud izreči na tem mestu svojo iskreno zahvalo g.-e prof. Santljevi in ge. Medičevi. Istotako se najsrčneje zahvalujemo tudi onim maloštevilnim gospodincim, ki ne prihajajo samo na naše zabave, temveč so nam priskočile tudi pri resnem delu na pomoč. V ostalem še omenjamo, da se vrši nabiralna akcija v Celju in Novem mestu 18. t. m., v Mariboru pa 25. t. m. Odbor za akademski dan PDJA.

Stroje zašpičenjesvinčnikov

The Rex Co, Ljubljana.

POSILANO.)

Afera Drušković — Jugoslovenska Union banka.

V svojem poročilu na občnem zboru Jadranske banke od 27. maja t. l. sem rekel doslovno:

»Gospod dr. Drušković, v službenem svojstvu inspektora Ministrstva za socialno politiko, izjavlja zastopniku tuje države in inozemske družbe, da namerava Jadranska banka, preje slovenski, toda sedaj pohrvaški zavod, prenesti svoj sedež v Zagreb; da on, inspektor dr. Drušković kot zastopnik državne oblasti in kot intimni prijatelj g. ministra dr. Žerjave, z obzirom na naše notranje politične razmere in na obstoječi antagonizem med Beogradom in Zagrebom, ne more dovoliti, da se zastopništvo poveri hrvatskemu, zagrebškemu (sic!) zavodu, ki ne uživa naklonjenosti vlade, in da bi bilo tudi v interesu samega inozemskega društva, ako bi ono poverilo zastopništvo in se naslonilo (sic!) na politično banko, ki ima v vladnih krogih velik vpliv, poudarjajoč pri tem čisto nacionalno pristno beograjsko Žerjavo - Praprotnikovo, včeraj Marburger - Eskompte, danes Jugoslovensko Union, jutri mogoče Agro-Merkur banko.

In na tak način diskreditira klika iz dr. Žerjavovega tabora za one bore novce, ki bi jih il neslo zastopništvo ene paroplovne družbe celo iz službenega mesta pred tujim svetom naše narodno jedinstvo in službeno sramoti našo zemljo s tem, da pretvarja državne urade v nedostojne ekspoziture osebnih in strankarskih interesov.

Cenjeno »Jutro« je smatralo za umestno, da je pod bojnim imenom »Afera Navigazione Generale Italiana« že dvakrat pisalo o tej zadevi v očividni nameri, da zavede v zmoto javno mišljenje; ker pa je tudi sam g. dr. Žerjav blagoizvolil objaviti nekoliko topremetnih insinuacij (vidi »Jutro« od dne 28. maja in 14. junija t. l. in »Riječ« od 10. junija t. l.), ki mu jih je bržkone sigural g. inspektor dr. Drušković, — kdo pač more boljše obveščati pristojnega ministra, kakor inspektor Ministrstva, — naj mi bo dovoljeno, da predstavim javnosti to novo »Jutrovo« skrupulo.

Afera je v zvezi s podelitvijo koncesije inozemski paroplovni družbi: »Navigazione Generale Italiana, Genova«.

Pristojna oblast za rešitev tega vprašanja je Ministrstvo za Socialno politiko, oziroma, kakor sam trdi g. inspektor dr. Drušković (alias Jovan Marković za denarne transakcije), oni isti dr. Drušković, ki je bil nagnan iz »Jadranskega zbora« kot nevreden, da istemu prisostvuje.

Predpostavljam, da je g. inspektor zaupna oseba gg. dr. Žerjave in dr. Kukovca, ker bi ga sicer ne držali na tem mestu v svojem Ministrstvu. Predpostavljam tudi, da je g. inspektor v dobri zvezi s svojim odsotnim pristojnim ministrom, katerega kakor se vidi, dobro informira o raznih dogodkih in to ne samo pismeno, ampak tudi ustmeno, pri čemer se ne plaši niti truda niti dolgega pota iz Beograda v Ljubljano.

Ko sem se v Italiji bavil z ureditvijo vprašanja konverzije Jadranske banke Trst, sem prišel v dotiko z Navigazione Generale Italiana (N. G. I.) in izvedel, da je družba že zaprosila v Beogradu koncesijo za prevoz izseljencev v Južno Ameriko, in za prevoz izseljencev v Severno Ameriko, in da je za to že položila kavcijo v znesku Din 500.000.—, in sicer potom Francoske-Srbske banke.

Prošnja o podelitvi koncesije in kavcija sta se nahajale že pri pristojni oblasti v Beogradu. Vprašanje je bilo v glavnem že rešeno, še predno sem jaz, oziroma Jadranska banka, za to sploh vedel, kar naravno ne ovira organa g. dr. Žerjave, da trdi, da sem agent italijanske penetracije.

Ko sem zvedel o gornji prošnji N. G. I., sem se takoj zaval za to, da Jadranska banka Beogradu dobi zastopništvo o N. G. I., ker sem računal, da bi se s tem mogla dobro okoristiti zlasti naša afilijacija v Severni Ameriki, — Sakser State Bank. Jaz mislim, da me Jadranska banka plača, da iščem in ustvarjam kupčije, od katerih bo banka imela koristi, ne pa, da fantaziram o duševni superijornosti g. dr. Kukovca in o velikopoteznih gospodarskih programih g. dr. Žerjave.

G. inspektor dr. Drušković in njegovi konfidenti so kakor se vidi, bili mojih misli, kar se tiče eventualne koristi od te kupčije, toda ne kar se tiče banke, ki naj bi imela korist od te kupčije, in ... tako je prišel na svet »Jutrov« prenačilenček: afera Navigazione Generale Italiana.

Ko je bilo jasno, da bo Jugoslovenska Union banka težko dobila to zastopništvo, je g. dr. Žerjav dobil sporočilo, seveda čisto slučajno, da je N. G. I. nevarna za državo; Jadranska banka antinacionalni zavod in agent tuje penetracije; jaz šifkartaš, ki preko Italije pošiljam municijo v Albanijo, od katere poginjajo naši vojaki in ... kaj še, gospoda okoli »Jutra«? Dogodil se je še en čudež: organ g. dr. Žerjave nam je objavil radostno vest skorajšnjega ustanovitvenja domače paroplovne družbe za prekomorsko plovidbo (»Jutro« od 3. t. m., št. 129). Bonne chance, bodoči admirali!

Tako lice so dali gospodje stvari, ko se je za zastopništvo zavzemala Jadranska banka. Toda ko je šlo zato, da to zastopništvo dobi notorno Žerjavo-Praprotnikova Jugoslovenska Union banka, je g. inspektor dr. Drušković postopal z družbo N. G. I. kot s svojo ljubljanko. Seveda, to je bilo vse le slučajno, o čemur me bo prepričalo, kakor upam, kako skorajšnje »Poslano«.

Za ilustracijo navajam nekoliko odlomkov iz pisem, ki so jih pisali v tej zadevi funkcionarji, pooblaščen, da urede to vprašanje s patriotskim in državotvornim gospodom inspektorjem:

Beograd, 13. aprila 1922. ... Vzlic temu, da je bilo Ministrstvo za socialno politiko zaproseno, da pošlje vsa obvestila, ki se tičejo Navigazione Generale Italiana ali kraljevskemu poslanstvu ali Jadranski banki, zaprosil me je dr. Drušković, ki se je sinoči vrnil, da ga danes jutraj, okoli enajste ure posestim v Ministrstvu.

Odzval sem se pozivu in ob določeni uri sem potrkal na vrta pisarne dr. Druškovića, ki me je prijazno sprejel.

Oprostil se je najprej, da me je povabil v urad, potem pa mi je dejal: ... Raztegnitev koncesije na Severno Ameriko za sedaj ni mogoča. N. G. I. mora odpreti svoje agencije za prodajo listkov v Južno Ameriko. Vse druge družbe so že odprle svoje agencije, izjemo dela le N. G. I.

Dovolil sem si omeniti mu, da je N. G. I. imenovala Jadransko banko za svojega agenta, in da pričakuje še vedno rešitev svoje prošnje za razširjenje koncesije (na prevoz izseljencev v Severno Ameriko — op. prev.) zlasti z obzirom na to, da je njegov (v zadevi razširjenja koncesije odklonilni — op. prev.) dopis smatrati za razveljavljen vsled pripombe, ki jo je pripisal Nj. Eks. dr. Krstelj.

Na to mojo opazko je odgovoril dr. Drušković, da je pooblaščen od ministrskega sveta, da podeljuje koncesije ... Če se njegov odgovor na prošnjo za razširjenje smatra kot razveljavljen, bo on takoj izdal novo rešitev od ministra, ki ima biti ravno danes določen, da prevzame ad interim ministrstvo za socialno skrb in kojega ime mu do sedaj še ni znano.

Prosil sem ga, naj mi pusti nekaj časa, da morem pisati, ker je nemogoče vsako stvar brzojavnim potom dobro raztolmačiti.

Dodal sem mu, da bom takoj danes pisal in poslal pismo ekspres.

»Toda odgovor mora biti telegrafičen«, je dodal dr. Drušković, »ker sicer bom dal koncesijo Cosolich-u«.

Takoj sem mu odvrnil, da se N. G. I. še ni odrekla koncesiji za Južno Ameriko in da je imenovala Jadransko banko za svojega »začasnega« agenta, in sem ga prosil, naj za par dni potrpi.

»Vi veste«, mi je rekel, »da po zakonu družbe sicer predlagajo zastopnike, da pa je odvisno od ministrstva, če jih potrdi ali ne.« —

Nisem mu hotel odgovoriti, to tem manje, ker se je v tem momentu dal prijaviti agent družbe Cunard.

»Beograd, 19. aprila 1922. ... Potem je prešel (dr. Drušković — op. prev.) na imenovanje agenta in izrazil svoje zadovoljstvo, da je bila Jadranska banka imenovana samo »ad recipiendum«, češ da ni v interesu N. G. I., da ona imenuje Jadransko banko, — banko, ki je postala v Jugoslaviji hrvatska, v Trstu pa italijanska; da je bila dobra politična poteza gospoda ... da je o Jadranski govoril Krstlju, katerega brat je ravnatelj imenovane banke v Beogradu; da pa ni prav, če se skuša doseči potrditev (to je Jadranske banke kot agenta — op. prev.), češ da potrebuje N. G. I. vsaj v začetku realno in efektivno podporo, posebno pa v sedanjih političnih situaciji; da obžaluje, da mi več o tem ne more pripovedovati, toda ...

Storil sem vse mogoče, da ga pripravim do tega, da bi govoril: da bi mi »svetoval«, kaj da naj storim, seveda v interesu emigrantov in družbe, in sem mu zagotavljal mojo popolno diskrecijo in hvaležnost.

Tedaj mi je popolnoma zaupno rekel, da g. dr. Krstelj ni več minister za socialno politiko, ampak g. Pribečević, minister prosvete, ki je prevzel Ministrstvo začasno, ki se pa za nič ne briga, dočim on (čitat: dr. Drušković — op. prev.) »pomočnik ministrov« v zadnjem času neposredno dopisuje s pravim ministrom (za socialno politiko — op. prev.) dr. Žerjavom, katerega se bolezen boljša, in ki bo skoro prevzel upravo poslov.

Da on osebno nima ničesar proti Jadranski banki, »toda prosim Vas gospod, da me ne kompromitirate ... ker ne bi hotel imeti neprilik, ko se trudim pomagati družbi, za katero se Vi zavzemate« ...

Dr. Drušković je nadaljeval in mi pravil, da so skoro vse druge družbe imenovala kot svoje agente hrvatske banke, s katerimi so pač bile v poslovnih vezeh že nekaj let, da pa je nemogoče kaj sličnega dovoliti tudi ostalim, in sicer iz razloga notranje politike; da je z obzirom na obstoječa nesoglasja med dr. Žerjavom in Jadransko banko, v interesu N. G. I., če se ne pritrudi imenovanju agenta, ki ga je družba predlagala (namreč Jadranske banke — op. prev.), da pa bi moral N. G. I. imenovati za svojega agenta Jugoslovensko Union banko v Ljubljani, zato da si pridobi podporo resne vladne stranke, podporo, ki jo bo vedno rabila.

Zahvalil sem se mu za zaupane mi informacije in nasvete in mu obenem obetal, da Vas bom o tem obvestil s potrebno rezervo.

Opazil sem, da mu to ni prijalo, in je še celo pristavil: »Bolje bi bilo, da to ostane med nama.«

... (Dr. Drušković — op. prev.) nasmehnil se je in mi ponovil, da je v interesu N. G. I., da pošlje koga v Gruž, da ne napravi neugodnega vtisa na dalmatinske izseljence, in da se nasloni na kako strankarsko banko za to, da se ji bode v vsakem slučaju pomagalo.

Dr. Drušković je danes zares v položaju, da lahko koristi ali ... škodi. ...

»Genova, 17. maja 1922. V zvezi z Vašim zaupnim pismom od 19. aprila t. l., poslanim direktilj, Vas obveščam, da je dr. Drušković ob priliki poseta v Genovi imel priložnost, da ponovno govori o znani stvari.

Iz zaupnega razgovora, ki sem ga imel z dr. Druškovićem, sem mogel doznati sledeče:

1. da se Jadranska banka, ki je bila slovenska banka predno je njeno vodstvo prevzel g. Kamenarović, mora smatrati sedaj kot hrvatska banka ne samo radi tega, ker je večji del delnic v roke Hrvatov, ampak tudi radi tega, ker g. Kamenarović namerava prenesti sedeže centrale v Zagreb,

2. da dr. Drušković iz razlogov oportuniteti in notranje politike ni mogel dovoliti, da tudi naša agencija preide v hrvatske roke, ker so že druge družbe bile poverile svoje interese zagrebškim bankam; da pač mi nismo mogli računati z antagonizmom, ki obstoji med Zagrebom in Beogradom, ker so nam mogoče nepoznane notranje politične razmere, da bi pa, ne računaje s temi okolnostmi, mogli ogroziti uspeh našega dela,

3. da bi nasprotno bilo v interesu naše družbe, da se naslonimo na kako nehrvatsko banko s sedežem v Beogradu ali v Ljubljani, ki uživa naklonjenost vlade tako, da bi nam mogla nuditi realno podporo posebno z obzirom na potrebne korake za razširjenje koncesije,

4. da je, radi spora med dr. Žerjavom in ravnateljem Kamenarovićem povzročenega s tem, da je bil iz banke zapoden ravnatelj, intimni prijatelj dr. Žerjave (čitat A. Praprotnik — op. prev.), in radi kampanje ravnatelja Kamenarovića vodene celo tudi po listih proti dr. Žerjavu, banka slabo zapisana v vladnih krogih, — posebno pri Ministrstvu za Socialno politiko, — in da ji je (banki — op. prev.) nemogoče, da se z uspehom zavzame za našo stvar, pri čemur je dodal, da ravnateljstvo banke (Jadranske — op. prev.) ne bo nikdar imelo dostop do ministrstva,

5. z obzirom na gori omenjeno on (dr. Drušković — op. prev.), kot prijatelj ministra dr. Žerjave, nikakor ne more pristati na to, da postane Jadranska banka naš agent.

Vsled teh jakih ugovorov proti banki kot našemu agentu, Vas prosim, da se informirate, ako zgoraj navedeno odgovarja resnici, zato, da se bomo mogli po tem ravnati ...

Zahvaljujem se Vam in Vas vljudno pozdravljam ...

Menda niso gospodje slučajno predstavili Jadransko banko kot slovenski pohrvaški zavod v nameri, da izzovejo čim jačjo animoznost Italijanov proti banki in da onemogočijo uspeh napornih in mučnih pogajanj, katerih rezultat je bil, da se je delničarjem rešilo Lir 22.600.000.—, to je okoli 350 milijonov kron (in ne kakor piše »Jutro« K 100.000.000.—) od ogroženega kapitala Jadranske banke v Trstu!

V svoji težnji, da škodijo zavodu samo zato, ker se jim je leta izmuznil iz rok, se gospodje niso ozirali na to, da je kapital tega zavoda naš domači kapital in da s tem zavodu škodijo in upropaščajo v prvi vrsti premoženje delničarjev, čeprav so ti delničarji v precejšnjem številu njihovi politični somišljeniki.

Mislim, da je vsak komentar odveč in da je tu edino vprašanje, ali so osebe, ki so si pisale ta pisma, verodostojne in ako so pisma avtentična ali apokrifna. Nadejam se, da bo g. inspektor sledil zgledu svojega pristojnega starešine, zavritel \$ 104. s. k. z. in pripomogel, da se to vprašanje razčisti in klevetniški kaznujejo. Izjavljam, da detajle glede te afere držim na dispozicijo kompetentnim oblastem.

Dolgujem odgovor na insinucijo »Jutra«, da sem italijanski agent, toda ne »Jutru«, ampak delničarjem in poslovnim prijateljem zavoda.

V preteklem letu sem z uglednim njurorškim bankirjem, Slovincem g. Sakserjem ustanovil v Newyorku banko, podjetje, v katerega je Jadranska banka — Beograd vložila nekoliko milijonov dinarjev. S seboj sem peljal v Newyork kot ravnatelja Slovence g. Kus-a (»Jutro« trdi, da gonim Slovence in jih držim za vrat. To je res, toda samo nekatere izmed »Jutrovih« ožjih prijateljev). Posebno sem mu priporočil, da naj izseljenici poštno postopa in jih dobro posluži. Meni je več leželo na tem, da naša banka dobi čim več zdrave valute iz Amerike, kakor pa, da pri nakazilih bogve koliko zasluži.

Ker N. G. I. v Ameriki nima svoje agencije za nakazila denarja, ampak se poslužuje, posredovanja bank, se razume samo od sebi, da sem se zelo zavzemal, da dobim za banko zastopništvo, vsled katerega bi mogla tamošnja naša afilijacija uspešneje poslovati ne samo z našimi, ampak tudi z italijanskimi izselenci. Naj delničarji presodijo, kdo bi družega pri tem poslu bolje izkoristil, ali N. G. I. banko, ali banka N. G. I., in kje leži nacionalna opasnost?

Po mojem mišljenju je rapalska pogodba merodajna za naše odnose z Italijo. Dokler obstoji ta pogodba tako kakor je, jo bom jaz kot ravnatelj denarnega zavoda skušal izkoristiti v gospodarskem oziru kar najbolj mogoče. Da se pogodba event. suspendira ali menja, to je briga kompetentnih faktorjev, ne pa moja.

Odkrito priznam, da moj patriotizem ne gre tako daleč, da bi svetoval svojim klientom, naj plačajo n. pr. v Turški 100 za ono, kar bi mogli dobiti v Italiji 80, ali narobe. Moja poslovna nemoralna gre tako daleč, da celo delam nasprotno, in se trudim, da ugradim svoji klienteli pot tje, kjer bo dosegla boljše pogoje, pa če bi to bila tudi Italija.

Italijanske ladje dnevno pristajajo v dalmatinskih lukah. Vlada je dala dovoljenje družbi Navigazione Generale Italiana, da pristaja v Dubrovniku za izseljence, ki potujejo v Južno Ameriko. Ne vidim, v čem leži nacionalna opasnost, če se na isto ladjdo ukrcalo tudi nekaj izseljencev za Severno Ameriko. Nasprotno, prepričan sem, da bi nam moglo to samo koristiti, ako bi en del izseljencev, ki bi moral sicer iti preko Trsta, potoval preko Dubrovnika.

Dr. Žerjav piše, da mu o akciji »nekega inspektora Ministrstva« ni bilo ničesar znano. Dr. Žerjav se brani pred imaginarnim napadom: konstatiram, da sem intrigo radi N. G. I. zapisal na račun kliki iz dr. Žerjavovega tabora in vsakomur je poznano, da je dr. Drušković satelit dr. Žerjave, še izza časa, ko je dr. Žerjav, kakor sam trdi, rodil svojega sina: »Prospagandni fond za Koroško«.

G. dr. Žerjav kot duhovit človek v svojem uvodniku, obelodanjenem v binokostni številki »Jutra« od 3. t. m., kliče sv. Duha v obliki »gorečih jezikov«, katerim nalaga dolžnost, da pridejo nad nje, to je nad njegovo klico. Verjetno je, da se je dobrodošni sv. Duh odzval pozivu g. ministra, šel v Ministrstvo za socialno politiko, konferiral z inspektorjem g. dr. Druškovićem in mu dal instrukcije glede podelitve koncesije družbi Navigazione Generale Italiana. Ker smrtniki ne smejo biti poučeni o nebeških tajnostih, se samo po sebi razume, da g. dr. Žerjav & Co. niso ničesar vedeli za akcijo g. inspektora dr. Druškovića, ki je delal seveda po instrukcijah sv. Duha.

»Jutro« štev. 129 od 3. t. m. posebno naglašja sledeče: »Afera Navig. Gener. Italiana je načelne važnosti in bi bilo prav koristno, da bi se zanjo zanimal tudi parlament.«

Nisem parlamentarec in seveda nimam takih vezi z narodno skupščino v Beogradu, kakor jih imajo aktivni in bivši ministri iz klike »mladinov«. Radi tega si dovoljujem prositi to gospodo, naj ona sama iznese pred parlament afero Navigazione Generale Italiana recte afero dr. Drušković — Jugoslovenska Union banka, da se bo pred tem forumom moglo podrobno razpravljati o delu državotvornih »borcev za napredek«.

Ljubljana, 17. junija 1922.

CIRO KAMENAROVIĆ,
ravnatelj Jadranske banke.

H. G. Wells: Zgodba pokojnega Mr. Elvshama.

(Dalje.)

In ko sem mu odgovoril na nekaj vprašanj, me je ustavil pred vhodom k Blavitskemu. Opazil sem, da je izvelel pri plačevanju računa celo prgišče zlatnikov. Čudno je bilo, kako je vedno iznova posebej naglašal telesno zdravje. Kakor sva se bila domenila, sem prijavil se tisti dan visoko življenjsko zavarovanje pri eni izmed prvih družb, in zavarovalniški zdravnik so si pri meni kar ključko podajali naslednje dni. A niti to mu ni zadoščalo; vztrajal je, da naj se dam preiskati še slovečemu dr. Hendersonu. Petek binkoštnega tedna je prišel, preden se je odločil. Pozno zvečer — bilo je že blizu devetih — me je poklical od kemičnih enačb, katerih sem se gullil za svoj fizikum. Stal je v veži pod medlim plinovit plamenom in njegov obraz je bil groteskna mešanica samih senc. Zdel se mi je še bolj betežen nego prvokrat in njegovi lici sta bili še bolj votli.

Glas mu je trepetal od razburjenja. »Vse se je končalo v vsakem pogledu v mojo zadovoljnost. Hotite ali ne hotite, nocoj morate večerjati z menoj, da proslaviva — nastop vaše vlade.« Hud kašel ga je prekinil. »Ne bo vam treba dolgo čakati,« je povzel brišoč si usta z rutico; pri tem je segel s svojim dolgim, koščnim krempljem po mojo desnico. »Prav gotovo da ne!«

Stopila sva na ulico in poklicala izvoščka. Povsem različno pomnim sleherni podrobnosti najne vožnje — naglo, prijetno gibanje, živo nasprotje med plinovkami in petrolejkami pa med električno lučjo, gnečo na ulicah, restoran na Regent Street, kamor sva se pripeljala, in razkošna večerja, ki so nama jo podali. Od-

kraja so me spravljali pogledi, s katerimi je streljal natak na moj grobi obliki, nekoliko iz ravnotežja in pečki maslin so mi bili napoti; ko pa mi je šampanjec podkuril krl, je oživel moje zaupanje vase. Izprva je govoril starček o sebi. Svoje ime mi je bil povedal že v izvoščku: bil je Egbert Elvsham, veliki filozof, čigar slava mi je bila znana že na šolskih klopih. Kar ni mi šlo v glavo, da naj bi se bil mož, ki me je že tako rano osvojil s svojim umom — da naj bi se bila ta velika abstrakcija namah vtelesila v trhlji, vsakdanji prikazni. Menda je vsak mladi človek, je nenadoma zašel med slavne ljudi, izkusil nekaj mojega razočaranja. Elvsham je govoril zdaj o bodočnosti, ki jo pusté redki toki njegovega življenja kmalu osušeno — zame —! O hišah, avtorskih pravicah in naloženih glavnica; nikoli si nisem mislil, da morejo biti filozofi tako bogati. Malone z zavistjo me je gledal, ko sem jedel in pil. »Kako velika je vaša življenjska zmožnost!« je dejal in dodal nato z vzdihom — takrat se mi je zdel vzdih olajšanja: »Dolgo ne bo več trajalo.«

»O pač!« sem dejal — v glavi se mi je že vrtelo od penečega vina — res je, da imam pred seboj nemara kakšno bodočnost — in to prav prijetno, hvala bodi vaši dobroti! Poslej bom imel čast nositi vaše ime. Toda vi imate prošlost. In ta prošlost odtehta vso mojo bodočnost.«

Zmajal je z glavo ter se nasmehnil — meni se je zdelo, da z nekam otožnim priznanjem mojega laskavega občudovanja. »Vaša bodočnost!« je rekel. »Ali bi jo res hoteli zamenjati? — Prav zares?« Natak je baš prišel z likerji. »Moje ime in moj vnanji položaj vam pač morda ne bosta v nadlego; toda — bi li zares — in radi — sprejeli tudi moja leta?«

»Z vsem, kar ste napravili — da!« sem odgovoril vlnudno. Iznova se je nasmehnil. »Kuminovec dvakrat!« je ukazal natakariju in obrnil nato svojo pozornost na majhen papirnat zavoj, ki ga je bil potegnil iz žepa. »Takšne ure,« je dejal, »takšne ure po obedih so čas za drobne stvari življenja. Evo, tu imam kosček neobjavljene modrosti.« Z drhtečimi, drobnimi prsti je odprl zavoj ter mi pokazal majhen, medloroznat prašek.

»To — je povzel — nu, rajši ugibajte sami, kaj je. A kuminovec — če stresete vanj le trohico tega praška — je nekaj nebeškega!« Njegove velike, blede oči so me motrile z nedoumnim izrazom.

Malone žaljivo se mi je zdelo, da more tako velik mojster ponižati svojega duha k aromatu likerjev. A vendar sem še delal, kakor bi me njegova nedolžna slabost zelo zanimala; pijan sem bil baš dovolj, da mi nekoliko priljubljenosti ni več težilo vesti.

Razdelil je prašek na oba kozarčka ter zdajci vstal in mi s čudnim, nepričakovanim dostojanstvom iztegnil roko naproti. Stori sem takisto in kozarca sta zavzenela. »Na skorajšnje prestolonasledstvo!« je dejal, dvignivši kozarec k ustom.

»Ne na to!« sem rekel hlastno. »Ne na to!«

Ustavil se je. Kozarec je bil nekako v višini njegovega podbradka; njegove oči so se plameneč pogreznile v moje.

»Na dolgo življenje!« sem povzel.

Pomislil je. »Na dolgo življenje!« je ponovil nato z nenaadnim, lajajočim smehom: in s pogledi zaritimi drug v drugega sva izpla do dna. Njegove oči so tičale globoko v mojih, in ko sem pogoltnil tisto stvar, me je navdalo čudno presunljivo čustvo. Že prva kaplja, ki mi je pri-

šla na jezik, je povzročila v možganih besno zmešnjavo. Bilo mi je, kakor da čutim v glavi pravcato fizično gibanje; po ušesih mi je šumelo in stičalo. Vkusa na jeziku in dišave v grlu nisem niti zaznal. Videl sem le živo pronikljivost njegovega pogleda, ki me je palil v zrenice. Pijača sama, zmešnjava mojega duha, hrup in snovanje v moji glavi — vse to je trajalo dozdevno brez konca in kraja. Čudni, nejasni dojmi polupozabljenih stvari so se vrtinčili in utrinjali na meji moje zavesti. Nazadnje je on prepadil čar. Z glasnim vzdihom je zdajci postal kozarec na mizo. »Nu?« je dejal.

»Čudovito!« sem rekel, dasi sploh nisem bil okusil pijače.

V glavi se mi je vrtelo. Sedel sem. Moji možgani so bili cel kaos. Nato pa mi je postala zmožnost opazovanja ostra in jasna, kakor bi gledal vse okrog sebe v votlem zrcalu. Elvshamovo vedenje je bilo mahoma nekam nervozno in hlastno. Izdrli je uro iz žepa in s spačnim obrazom pogledal nanjo. »Enajst in sedem minut. A jaz moram nocoj... — sedem — petindvajset — Waterloo! Takoj moram iti!« Poklical je, zahteval račun in se jel boriti s svojim površnikom. Ustrezljivi natakariji so skočili na pomoč. Trenutek nato je sedel v izvoščku; preko zastornega usnja sem mu stisnil roko v slovo — še vedno z nezmislilnim občudkom, kakor da se izražajo vse stvari nenavadno jasno, podrobno in ostro — tako nekako — kaj bi rekel? — kakor da jih ne le gledam, nego tudi čutim skozi obrnjeno kuralce.

»Uh — ta pijača!« je dejal in si pritisnil roko na čelo. »Ne bil bi vam smel dati praška. Jutri vas bo bolela glava, da boste kar divjali! Počakajte malce. Evo!« To rekši mi je izročil majhno, ploščato stvar, ki je bila podobna šumečemu prašku.

»Vzemite to na vodi, preden ležete spat. Ono je bil narkotikum. Sele kadar pojedete spat — ne pozabite! To vam spet razbistri glavo. Tako! In zdaj mi dajte še enkrat roko — futurus!«

Prijel sem ga za zgrbančene prste. In po načinu, kako je pri tem pobesil trepalnice, se mi je zdelo, da je tudi on nekoliko pod vplivom svojega sredstva za mešanje možganov.

A zdajci mu je prišlo še nekaj na um. Segel je v prsni žep ter izvlekel drug zavoj, okrogel in podolgast kakor tok za brilno pripravo. »Nate!« je dejal. »Skoro bi bil pozabil. Ne odprite ga prej nego jutri, ko pridem k vam; vzemite pa ga že zdaj.«

Zavoj je bil tako težak, da bi mi bil skoro padel iz roke. »Prav, prav!« sem zablebetal, in on se mi je zarezal skozi izvoščkovo okence, dočim je voznič ošinil konja z bičem, da bi ga vzdramil. Zavoj, ki mi ga je dal, je bil bel in na obeh koncih ter vzdolž na sredi rdeče zapečaten. »Če to ni denar,« sem si mislil, »potem mora biti platina ali svinec.« (Dalje prih.)

FR. GOVEKAR: „SVITANJE“

(541 strani)

zgodovinski roman s šestimi ilustracijami se dobi v

ZVEZNI KNIGARNI
— LJUBLJANA —
: MARIJIN TRG 8 :

MALI OGLASI

PRODAJA:

PRILICNA HIŠA z velikim vrtom v Mariboru. V hiši je tudi trgovina. Polzeve se pri g. Josipu Bizjak, Maribor, Krekova ulica 2. 1059

LOVCI POZOR! Prodamo se lovski psi, Linhartova ulica 80, za sv. Krištofom, Ljubljana. 1058

GOSPOSKA HIŠA s 17 oravov zemlje, vinogradom in živino. Josip Ferlin, Rošah 174. 1053

KRASNO KMEČKO POSESTVO pri Sv. Katarini, oddaljeno 20 minut od Trbovelj, oziroma Hrastnika z vsemi gospodarskimi poslopji, živino in vsemi prikljinami. Posestvo meri 25 do 30 oravov. — Cena 1.500 dinarjev. — Proda se radi selitve v Ameriko. Naslov v upravi lista. 1052

SLUŽBE:

ZA MODERNO IZVEZBAN KROJ iščem službo za pri krojevalca (Zuschneider) ali poslovođjo v krojaški stroki za vojaško in civilno delo. Naslov v upravi lista. 1062

VEČ ČEVLJARSKIH POMOCNIKOV se sprejme takoj v stalno delo. Plača

po dogovoru. Hrana in stanovanje v hiši. Zglasti se pri Franc Sitrer, čevljarški mojster, Skofjaloka. 1058

PERFEKTEN KORESPONDENT z večletno prakso, več slovenskega in nemškega jezika ter strojepljisa, se pod zelo ugodnimi pogoji sprejme. Starost nad 27 let. Reflektira se samo na prvo mesto. Vstop čimprej ali najkasneje 1. avgusta. Ponudbe: Maribor, poštni predal 34. 1046

DVA MANUFAKTURISTA dobra prodajalca, zmožna slovenskega in nemškega jezika, ter aranžiranja izloz, se pod zelo ugodnimi pogoji sprejmeta. Reflektira se samo na prve moči. Ponudbe: Maribor, poštni predal 34. 1047

IŠČE SE trgovski pomočnik v manufakturni stroki popolnoma izobražen za takojšnji nastop. Franc Mahetiš-ovi nasl. Brežice ob Savi. 1051

PISARNIŠKA MOČ, zmožen vseh pisarniških poslov išče z ev. takojšnjim vstopom primerne službe. Cenjene ponudbe pod »Zanesljiv« na upravo lista. 990

RAZNO:

POZOR! Zavarujte poljske prideleke proti toči, gozdove proti požarom. Zvišajte zavarovalnino proti požaru in neugodam. Sklenite življenjsko zavarovanje z enkratnim plačilom. Pojasnila in naročitev prevzame »Javna

dranska zavarovalna družba. Glavni zastop v Celju, Lava št. 22. 830

ZEPNE URE, precizijske in stenske, popravlja najsolidnejše tvrdka F. Čuden v Prešernovi ulici 1. 506

ZAJAMČENO SVEŽA JAJČA razpošiljam dnevno v zabojih po 1440 komadov ali polovičnih zabojih 720 komadov. Cena K 4:80 komad franco zaboj. Cenjena naročila na M. Kramar, Cerklje št. 2 pri Kranju. 1032

POZOR SADIJE! Najfinejša štajerske črešnje, garantirano blago razpošilja v vsaki množini in po najnižjih cenah Al. Steger, razpošiljatev sadja, Gernci pri Ptuj. 1042

2 LOKALA se iščeta za pisarno. Cenjene ponudbe pod »špedicija« na upravo lista. 1060

DOBRODOČA GOSTILNA ali mali hotel se išče v našem. Eva Bauer, Ptuj, Ljutomerska cesta 2. 1061

SAMOSTOJEN OBRATNIK se želi v svrhu ženitve seznaniti z inteligentno gospodino. Premoženo postranska stvar. Ponudbe pod »Ženitev« na upravo »Jugoslavije«. 1056

KDO POSODI 15.000 Kron za dobo enega leta proti mesečnem odplačilu. Obrestni postranska stvar. Cenjene ponudbe na upravištvu »Jugoslavije« pod »Posojilo«. 1054

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera priznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja.

Elsa lilično mlečno milo

najbolje blago, najfinjšo »milo lepote« 4 kosi z zamotom in poštnino 120 Kr.

„Elsa“ obrazna pomada

odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zafedance, nabore, ita., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; dva porcelanasta lončka s zamotom in poštnino 80 Kr.

„Elsa“ Tanonchina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd. 2 porcelanasta lončka s zamotom in poštnino 80 Kr.

Prodajalci

ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi. Razno: Lilično mleko 24 Kr.; Brkomaž 10 Kr.; najfinjši lilično-puder dr. Klugera v velikih originalnih škatljah 40 Kr.; najfinjši Hega zobni prašek v petih škatljah 40 Kr.; puder za gove v vrečkah 8 Kr.; zobni prašek v škatljah 12 Kr.; v vrečkah 8 Kr.; Sachet dišava za perilo 12 Kr.; Schampoun za lase 8 Kr.; rumenilo 12 listkov 48 Kr.; najfinjši parfem po 48 in 60 Kr.; Močna voda za lase 80 Kr.; Za te razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STURICA donja, Elisatrg 357, Hrvatsko.

Enkratna objava 1½ din.

Priporočajo se sledeče tvrdke:

ŠPEDICIJE:

Orient, d. d. Ljubljana, Sodna ul. 3, tel. 463.

Balkan, d. d. Ljubljana, Dunajska c.

VELETRGOVINA VINA:

Restavracija »Zlatorog«, Ljubljana, Gosposka ulica.

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Kunc Franc, Ljubljana, Wolfova ul. 6. Prvi domači zavod za povečanje slik.

KNJIGARNA:

Zvezna knjigarna, Ljubljana, Marijin trg 8.

MANUFAKTURE:

F. Ostreljč, Ljubljana, Vegova ulica št. 12. V bližini državne realke.

I. C. Mayer, Ljubljana.

Franc Brumat, Ljubljana, Mestni trg 25/1.

TRGOVINA BOMBAŽA: SUKANCA ITD.:

Karl Prelog, Ljubljana, Stari trg 12.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA:

J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3.

PAPIRNA TRGOVINA:

I. Gajšek, Ljubljana, Sv. Petra c.

SLAŠČIČARNA:

Kalaš, Ljubljana, Židovska ul.

STAVBENO PODJETJE:

Dr. ing. M. Kasal, Ljubljana.

Ivan Vižintin, Ljubljana, Vodmatski trg.

KAVARNE:

»Central«, Ljubljana, poleg ljubljanskega mosta, Stetan Mikoč.

JADRAN, Breg, vsak dan koncert.

TRGOVINA Z ZLATNINO IN SREBRNINO:

Ivan Pakiz, Ljubljana, Stari trg 20.

KAMNOLOM IN OPEK. STROJI:

Kleemanns ver. Fabriken, Ober-türkhem und Faurndau.

IZDELOVANJE IN POPRAVLJANJE ROČNIH HARMONIK

F. Vodišek, Ljubljana VII., 156.

PARNA PEKARNA:

Jakob Kaučič, Ljubljana, Gradšča

GRADBENO PODJETJE IN TEHNIŠKO PISARNO

sta otvorila ing. Alojz Hrovat in ing. Albin Černe, avtorizirana civilna inženieria v Ljubljani, Krekov trg št. 10, I. nadstr.

Produktivna zadruga pleskarjev, sobo in črkoslikarjev, reg. z. z. o. z., Ljubljana, Gosposka ul. 4.

P.n. gospodinj, šivilje, krojače, čevljarje, in sedlarje opozarjamo, da se dobijo zopet najboljše šivalni stroji

„Gritzner“

v vseh oprelih materijal predvojni, cene najnižje edino le pri

Josip Petelincu
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Pouk v vezanju brezplačen!

Istotam igle, olja, vse nadomestne dele za vse sisteme šivalnih strojev in koles. — Potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce, sedlarje, toaletno modno blago, šarlice, kravate, žetke, palice.

Galanterija, gumbi, na veliko in malo!

Najnižje cene!

Točna postrežba!

Prišedite si mnogo denarja, ako rabite pri pretakanju piva v steklenice našo pretekalno pipo

„IKA“. Brez izhajevanja ogl. kisline. Vsaka potrata izključena. Popolno jamstvo. Razpošilja proti povzroju **S. KORNGUT** Wien XIX, Welzing 3. Abt. 5.

Javna prostovolj. dražba

pohištva za jedilnico, omaro za knjige in obleko in nekaj preprog bo v nedeljo 25. junija v Domžalah. Gasliski dom.

Iščem sogradilca

za večje poslopje. Svet na razpolago in sicer nasproti Juž. kol. v Ljubljani. Ponudbe pod naslovom »Sogradilec« na An. zavod, **Drago Beseljak**, in drug. Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava:

Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog

Naslovi: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 16.

Največji davki, katere plačate Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, izgubite denar in imate poleg tega večkrat še slabo. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke H. Suttner (Imetnik Henri Maire) v Ljubljani, Mestni trg 8. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne znanke „IKO“ iz lasne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, svetilke, ure, svetilne in stenske ure, veržice, praznice, zapetnice, uhane, nizmo orožje, krstna in birniska darila in vso drugo zlatino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete, kakor n. pr. škarje, nože, brivce, inštrumente in brivske stroje, majhne, doze za tobak, svačice in amokke, natižaje in denarice kupite dobro in ceno pri tvrdki:

H. Suttner (Imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 8.

Trgovina, gostilna in pekarija

v zelo prometnem kraju na deželi Sp. Štajerske, 9 km oddaljeno od žel. postaje se selitve radi takoj proda. Le resne ponudbe pod »Ugodna priika« na An. zav. **Drago Beseljak**, Ljubljana, Sodna ul. 5

Jugoslovanska Siemens d. d.

Direkcija i ZAGREB, Draškovića ulica št. 23

Zastopstva v Beogradu, Sarajevu in Ljubljani

Zastopstvo v LJUBLJANI, Miklošičeva c. 13

Brzjavni naslov: Jugo Siemens, Ljubljana — Telefon 102.

Zgradba elektrarn, naprava za proizvodnjo in oddajanje električne energije za industrijo, rudarstvo in poljedelstvo, dobavljanje električnih strojev, aparatov in potrebščin za izmenični ter istomerni tok, brez-
□ □ □ □ plačno izdelovanje projektov, primerne cene. □ □ □ □

M. KUŠTRIN, LJUBLJANA.

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in debelo. Velika zaloga vseh vrst gumij, kolesne in avtomobilske pneumatike. Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz tovarne „Walter Martiny“. Na razpolago je hidraulična stiskalica za montiranje polnogumijastih obročev.

Centrala: Ljubljana, Rimska cesta št. 2.

Telefon št. 588.

Brzjavi: Kuštrin, Ljubljana.

Podružnice: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Telefon št. 470.

Maribor, Jurčičeva ul. št. 9. Telefon št. 133.

Beograd, Knez Mihajlova ulica broj 3.

„RECORD“, industrijsko i trgovačko d. d.

OSIJEK I, Beogradska ulica 2

išče za takojšnji nastop

uradnico

Izurnjeno v nemški stenografiji in stroje-
pisju. Plača dobra.

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA - GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 2.

Sivalni stroji in stroji za pletenje

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v LINCUL. — Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučujejo brezplačno. — Popravila se sprejemajo. — Lastna delavnica.

Pisalni stroji „Adler“.

Kolesa iz prvih tovarnih!

Dürkop — Styria — Waffenrad.

NAZNANILO.

Ivan Ogorelec, ustanovitelj tvrdke F. P. Vidic & Komp. leta 1888, naznanje, da je izstopil iz te tvrdke.

V družbi z gosp. J. Kalmusom, tovarna glinastih peči in štedilnikov, bodeva vodila pod tvrdko

KALMUS & OGORELEC

trgovino s pečmi in glinastimi izdelki.

Posebno opozarjamo, da bodeva imela vedno v zalogi izborne patentovane Lützove peči, special. pekavske plošče, ploščice za obložitev sten itd.

Kalmus & Ogorelec.

Pisarna: Dunajska cesta št. 14.

Urar

Ed. Škopek

Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Velika zaloga ur, zlatnine, srebrnine in optike. — Popravila se izvršujejo strokovno in pod jamstvom.

Cene nizke.

Gradbeno podjetje

Ing. Dakić & drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.

se priporoča za vsa

v to stroko spada-

joča dela.

Tekstilna roba

vseh vrst

najceneje pri

Fradies, Wien I^a Franz Josefs Kal 49.

Lisičje kože

in kože divjačine sprejme v stroj, barvo in izdelavo

krznarstvo ROT, Ljubljana, Gradišče 7

kupuje kože divjačine po najvišjih cenah — Sprejema moderniziranje.

Moderni pasovi,

zaponke, zapestnice

(obročji), igralne

znamke, v zalogi

„Zur Ruppelkollin“

Betti HEIDINGER,

WIEN VII., Kirchengasse 15.

Auto

Bencin. — Pneumatika.

Olje. — Vsa popravila.

— Maat. — In vožnje. —

Le prvovrstno blago in

delo po solid. cenah nudi

Jugo-Auto d. o. z.

v Ljubljani.

Ne mečite proč reznic

(britvic) raznih sistemov (Gillette, Mem itd.) za raziranje, ker se iste brusijo električnim potom v drogeriji „Adria“

Šelenburgova ulica številka 15.

Komad po K 2'20.

HYDRAWERK

Dr. Louis Röder

Wien VII., Zieglergasse 7.

Specijaliteta:

Galvanski Hydra-elementi

v nedostizivoj kvaliteti.

Originalne Bergman - cijevi (Berlin), inštalacijski material, kao cijevi za inštalacije,

okovi, pretikači itd.

Sve najfinijega izrada.

Veliko skladište (i transit) izurna dobava.

Prva odlikovana Dalmatinska Parna Destilarija

V. MORPURGO, SPLIT

Nagradjena na svim izložbama najvećim odlikovanjima.

Rakije svake vrsti — Svetski „Maraschino“ — Ekstrakt od Maraske — Ekstrakt od Charry-Brandy — Cognac I^a Medicinal, prvovrstni produkt — Cognac Dalmatia vieaux, obljubljena marka — Cremes doubles, likeri izvanredne finoće — Svakovrsni najfiniji likeri — Esencije od punča — Sirupi od voća — Limunade.

Cenik na zahtev!

Cenik na zahtev!

Oblačilnica za Slovenijo, r. z. z o. z. v Ljubljani.

en gros — Zadržna centrala za manufakture — en detail

I Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki!

Skladišče v „KRESIJI“, Lingarjeva ulica 1, prvo nadstropje.

Prodajalna na drobno v Stritarjevi ulici št. 5.

Podružnica v SOMBORU (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Upoštevajte pri nakupih! ■ ■ ■ ■ ■ Upoštevajte pri nakupih!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA Prešernova ulica št. 50, (v lastnem poslopiju.) LJUBLJANA

Brzjavka — KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 40, 457. in 548

Banke!

Kapi- talisti!

Dobro uvedena trgovačka firma koja postoji od god. 1916. u najvažnijem trgovačkom centru na mor-
skoj obali naše države, raspolaže sa potpuno moderno uređenim prostorijama, kancelarija i skladišta, kao i još jednom većem i jednom manjem ali važnom trgovačkom centru prostorije i uređaji. Isti je podesan za svako trgovačko i manje industrijsko poduzeće a naročito za Banku, koja se bavi robnim odeljenjem.

Ista firma posluje na veliko Uvoz-izvoz jednog manjom industrijom. Uslijed razortanja sa današnjim dru-
govima vlasnik Firme biseve poslovanje kao i uređaji i prostorije prepušta, te eventualno primio namještenje kod preuzimaca. Vlasnik Firme je stručno izučan trgovac, verziran u svim trgovačkim poslovima, kao i jedne manje industrije, govori osim maternjeg srpsko-hrvatskog jezika još tri strana. Dobar poznavac svih naših krajeva sa jakim kapitalom vezana, te i u nekim krajevima inozemstva. Sa jakim kapitalom uspjeh potpuno osiguran sa vrlo dobrim rentabilitetom. Interesanti neka uprave svoje poruke pod štrom PR-91 »Uvoz-izvoz« na »Poligratijsa«. Nakladnik

reklamno trgovačko društvo Zagreb, Gum-dulčeva ulica 20.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits i. t. d.

Delniška glavica:
K 20,000.000—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA, LJUBLJANA

Selenburgova ulica št. 1.

Rezervni zakladi:
K 6,500.000—

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: ESKOMPTNA

Podružnice:
Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.